

Финансијски план SMATSA доо за 2020. годину

PAR.PLN.003

Верзија : 1.0
Датум : 13.12.2019.

САДРЖАЈ

1	Увод	1
2	Основни подаци о Друштву	2
2.1	Делатност	3
2.1.1	Услуге у ваздушној пловидби (ANS – Air Navigation Services)	5
2.1.2	Обука ваздухопловног особља	6
2.1.3	Калибража ЗРНС из ваздуха	6
2.1.4	Одржавање ваздухоплова	7
2.2	Правни оквир	7
2.3	Органи управљања и организациона структура	9
2.4	Учешће у раду међународних организација	9
3	Финансијско пословање	10
3.1	Приходи и примања	11
3.2	Пословни приходи	12
3.2.1	Приходи од пружања услуга на домаћем тржишту - Уговор са Аеродромом Београд	12
3.2.2	Приходи од терминалних накнада (домаћи и ино терминал)	12
3.2.3	Приходи од рутних накнада	14
3.3	Остали пословни приходи	17
3.3.1	Услуге калибраже	17
3.3.2	Услуге школовања контролора летења	17
3.3.3	Приходи од пружања услуга комуникације и радарских података	18
3.3.4	Приходи SMATSA Ваздухопловне академије	18
3.3.5	Остали пословни приходи	19
3.4	Финансијски приходи	19
3.5	Остали приходи и приходи од наплаћених услуга из ранијег периода	19
3.6	Остали приливи	19
3.7	Пренета средства	20
3.8	Повраћај ПДВ-а и рефундирана боловања из претходне године	20
3.9	Екстерни извори финансирања	20
4	Расходи и издаци	22
4.1	Трошкови материјала	23
4.2	Људски ресурси и трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	24
4.2.1	Број и структура запослених	24
4.2.2	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	25
4.3	Трошкови производних услуга	29
4.4	Ефекат примене МСФИ 16	30
4.4.1	Одлив по основу финансијских расхода	31
4.4.2	Одлив по основу обрачунате амортизације за средства са правом коришћења у складу са МСФИ 16	31

4.5	Нематеријални трошкови.....	31
4.6	Издавања за ваздухопловне власти	32
4.7	Финансијски трошкови и остали финансијски расходи (МСФИ 16)	33
4.8	Остали трошкови.....	33
4.9	Порези	33
4.10	Отплате кредита	34
5	Инвестиције	34
5.1.1	Планиране инвестиције у 2020. години и извори финансирања	34
6	Ризици и пословне шансе.....	41
6.1	Финансијски ризици.....	41
6.2	Одступања саобраћаја у односу на прогнозу	42
6.3	Низак степен реализације планираних инвестиционих улагања	42
6.4	Неадекватно процењени услови кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава	43
6.5	Мере за уклањање или умањења ризика	43
6.5.1	Финансијски ризици.....	43
6.5.2	Одступања саобраћаја у односу на прогнозу	43
6.5.3	Контрола инвестиционих улагања	44
6.5.4	Неадекватно процењен износ кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава	44
7	Финансијски извештаји	45
7.1	Биланс стања на дан 31.12.2020. године.....	45
7.2	Биланс успеха за период од 01.01. до 31.12.2020. године	50
7.3	Извештај о новчаним токовима у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године	54
8	Ознаке и скраћенице.....	56
9	Прилози	58
9.1	Прилог 1 – Организациона структура Друштва	59
9.2	Прилог 2 – Стање дуговања на дан 31.12.2019. године	60
9.3	Прилог 3 - Одлука бр 161 - EUROCONTROL Проширеног комитета.....	61
9.4	Прилог 4 – Извештаји о кредитима	63
9.5	Прилог 5 – Маса за зараде, број запослених и просечна зарада по месецима	65
9.6	Прилог 6 – Накнаде чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва.....	68

1**Увод**

Доношење Финансијског плана Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд (у даљем тексту: Друштво) прописано је чланом 10. Уговора о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе / Уговора о потврђивању континуитета пружања ваздухопловних услуга у ваздушним просторима Црне Горе и Србије (II Ов. бр. 2164/2012 од 25.04.2012. године ОУ.СД број 282/2 од 25.04.2012. године), где је предвиђено да се приходи исказују и распоређују према наменама дефинисаним годишњим финансијским планом, на који писане сагласности дају владе држава оснивача.

На основу члана 11. истог уговора, Друштво обавља делатност на основу ратификованих мултилатералних споразума ради извршења преузетих међународних обавеза и своје приходе искључиво користи за обављање делатности.

На основу Финансијског плана Друштва, врши се распоређивање планираних прихода и примања у току године по наменама за обављање делатности Друштва, те тиме Финансијски план представља основ за ангажовање средстава за обављање делатности Друштва.

У изради Финансијског плана Друштва за 2020. годину, коришћен је обрачунски курс од 118,3 РСД/ЕУР.

2 Основни подаци о Друштву

Назив Друштва:

Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд

Седиште:

Трг Николе Пашића 10, 11000 Београд,
Република Србија, п.ф. 640

Матични број:

17520407

ПИБ:

103170161

Телефонски број:

+381 11 321 8123

Факс:

+381 11 324 0456

Електронска пошта:

kl@smatsa.rs

Интернет адреса:

www.smatsa.rs

2.1 Делатност

На основу Закона о привредним друштвима Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 36 /11, бр. 99/11, бр. 83/14, бр. 5/15, бр. 44/18 и бр. 95/18), Закона о привредним друштвима Црне Горе ("Службени лист РЦГ" бр. 6/02, и "Службени лист ЦГ" бр. 17/07, бр. 80/08, 40/10, бр. 36/11), Закона о ваздушном саобраћају Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 73/10, бр. 57/11, бр. 93/12, бр. 45/15 и бр. 83/18) Закона о ваздушном саобраћају Црне Горе („Службени лист ЦГ“ бр. 66/08 и бр. 30/17), Споразума о сарадњи у области ваздушног саобраћаја, Влада Републике Србије и Влада Црне Горе закључиле су Уговор о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе / Уговор о потврђивању континуитета пружања ваздухопловних услуга у ваздушним просторима Црне Горе и Србије (II Ов. бр. 2164/2012 од 25.04.2012. године ОУ.СД број 282/2 од 25.04.2012. године). Уговором се потврђује континуитет постојања заједничког пружаоца услуга (провајдера ваздухопловних услуга) у ваздушној пловидби - Контроле летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд (Друштво), са циљем да обавља делатност у складу са прописима о ваздушном саобраћају у државама оснивачима, међународним уговорима, међународним стандардима и препорученој пракси.

Друштво послује у складу са одредбама закона држава оснивача којима се уређује правни положај привредних друштава.

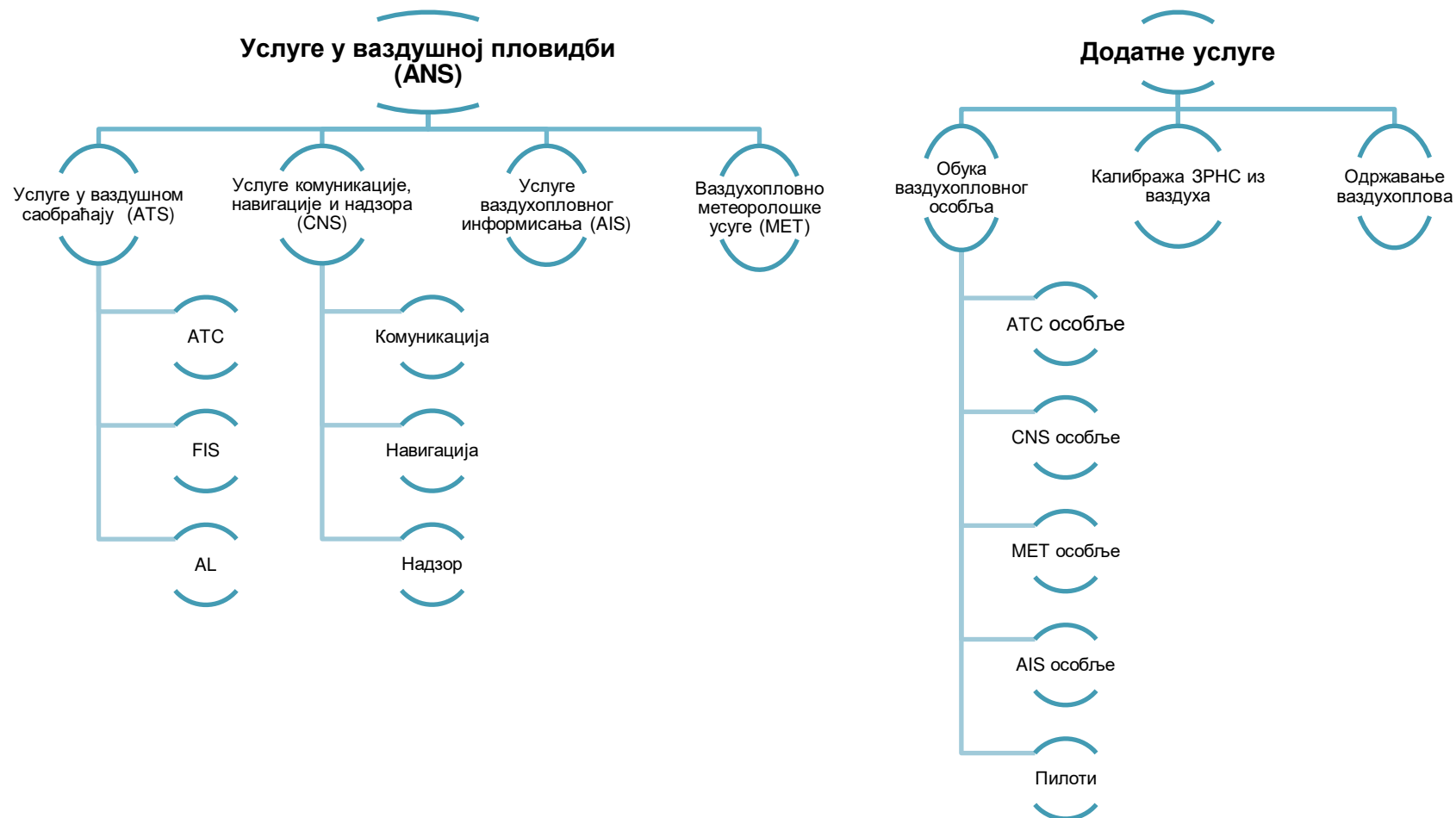
Политика заједничког деловања Републике Србије и Црне Горе представља позитиван пример међудржавне сарадње у Европи на пољу пружања услуга у ваздушној пловидби у складу са тежњама Јединственог европског неба, и као такав треба да опстане и да се прошири.

Пословање Друштва је у потпуности усклађено са националном и међународном регулативом, међународним споразумима и европским системом управљања ваздушним саобраћајем.

Основна делатност Друштва представља пружање услуга у ваздушној пловидби (Air Navigation Services - ANS), док се додатне услуге односе на школовање контролора летења, пилота и другог ваздухопловног особља, калибражу земаљских радио навигационих средстава (ЗРНС), консултантске услуге и одржавање ваздухоплова.

Вишедеценијска традиција и потврђене вредности у пружању услуга у ваздушној пловидби и пружању додатних услуга, декларишу Друштво као поузданог и признатог пружаоца услуга у ваздушној пловидби који у региону заузима значајно место. Овакав положај и реноме који Друштво ужива не само у регионалној ваздухопловној заједници него и међу корисницима услуга и представницима ваздухопловне индустрије, условљава приступ пословању који одржава и унапређује такав положај и препознаје Друштво као преферираног партнера.

Слика 1. Делатност Друштва

2.1.1 Услуге у ваздушној пловидби (ANS – Air Navigation Services)

Друштво пружа услуге у ваздушној пловидби у ваздушном простору Републике Србије, ваздушном простору државе Црне Горе и делу ваздушног простора изнад Јадранског мора. Од априла 2014. године, контролу летења у горњем слоју ваздушног простора изнад Косова и Метохије (КФОР сектор) пружа HungaroControl. У децембру 2019. године провајдер услуга Босне и Херцеговине - BHANSA ће преузети пружање услуга контроле летења на целој територији те земље.

Слика 2. Територија на којој Друштво пружа услуге у ваздушној пловидби

2.1.1.1 Услуге у ваздушном саобраћају (ATS – Air Traffic Services)

Услуге у ваздушном саобраћају које Друштво пружа на безбедан, редован и ефикасан начин подразумевају:

- услуге контроле летења (ATC – Air Traffic Control);
- услуге информисања ваздухоплова у лету (FIS – Flight Information Service) и
- услуге узбуњивања (AL – Alerting Services).

ATS сервис је омогућен коришћењем савременог DPS система, који врши обраду радарских података, планова летења и сродних порука, OLDI порука, NOTAM порука и метеоролошких порука.

2.1.1.2 Услуге комуникације, навигације и надзора (CNS – Communication, Navigation and Surveillance)

Услуге комуникације обухватају говорну комуникацију и пренос података (радарски подаци, AFTN/AMHS поруке, OLDI поруке, NOTAM подаци и метеоролошки подаци). Навигација се обезбеђује у свим фазама лета ваздухоплова (полетање, прелет, прилаз и слетање). Систем надзора ваздушног саобраћаја се заснива на коришћењу савремених радарских система, уз интензивно праћење развоја нових технологија. CNS системи Друштва омогућавају интероперабилност са системима осталих пружалаца услуга у ваздушној пловидби који послују и усклађују се са стандардима и препорукама дефинисаним у Европском плану управљања ваздушним саобраћајем.

2.1.1.3 Услуге ваздухопловног информисања (AIS – Aeronautical Information Services)

Друштво пружа услуге ваздухопловног информисања за Србију и за Црну Гору у складу са ICAO стандардима и препорученом праксом.

2.1.1.4 Ваздухопловне метеоролошке услуге (MET – Aeronautical Meteorological Services)

Ваздухопловне метеоролошке услуге које Друштво пружа у складу са ICAO Annex 3 са циљем да допринесе безбедном, редовном и ефикасном одвијању ваздушне пловидбе обухватају услуге Обласног метеоролошког бироа (MWO – Meteorological watch office), услуге метеоролошких бироа (MET Office – Meteorological office) и услуге ваздухопловних метеоролошких станица (AMS – Aeronautical meteorological station).

2.1.2 Обука ваздухопловног особља

Лиценцирано особље контроле летења, као и стручно особље ваздухопловне технике, ваздухопловне метеорологије и ваздухопловног информисања, Друштво школује у сопственом Центру за обуку ANS особља. Друштво пружа услуге школовања ваздухопловног особља и екстерним корисницима.

Осим основне обуке контролора летења, спроводе се и посебне обуке за инструкторе, супервизоре, процењиваче и испитиваче стручности, као и континуиране обуке које подразумевају освежења знања и дообуке. Концепт посебне и континуиране обуке примењује се и када је реч о особљу ваздухопловне технике и особљу ваздухопловне метеорологије.

Поред обуке особља пружаоца услуга у ваздушној пловидби, Друштво пружа и услуге школовања пилота у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије (SAA) у Вршцу.

2.1.3 Калибража ЗРНС из ваздуха

Друштво поседује потребна техничка средства, опрему и ресурсе за пружање услуга калибраже ЗРНС из ваздуха, као и валидације навигационих поступака

из ваздуха, за сопствене потребе и за потребе екстерних корисника. Провера и калибража уређаја врше се у складу са захтевима и препорукама дефинисаним у ICAO документима (ICAO Doc 8071, ICAO Annex 10 и ICAO Annex 14).

2.1.4 Одржавање ваздухоплова

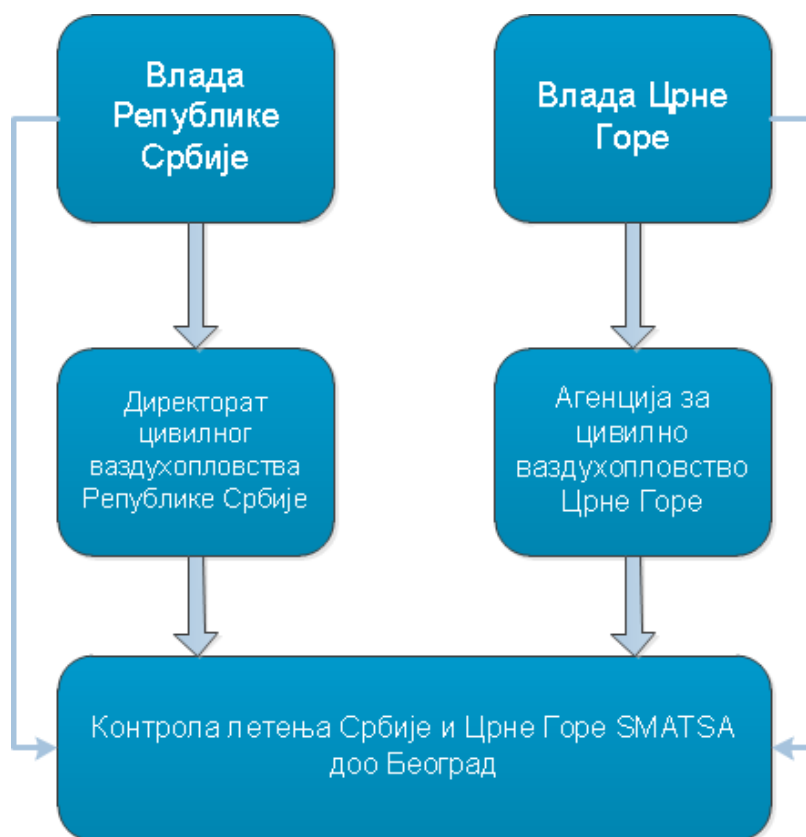
Услуга одржавања и хангарисања ваздухоплова пружа се у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије. У прилог висококвалитетном одржавању ваздухоплова иде потврда о усклађености са стандардима Европске Уније - EASA part 145. На овај начин обезбеђено је пружање услуге за клијенте широм Европе.

Одржавање авиона SMATSA ваздухопловне академије обавља тим искусних експерата, сертификованих од стране Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије и лиценцираних од стране произвођача авиона. Поред одржавања сопствене флоте, тим SMATSA Ваздухопловне академије је у могућности да одржава и друге ваздухоплове у приватном власништву.

2.2 Правни оквир

Оснивачи Друштва су Влада Републике Србије и Влада Црне Горе. Као пружалац услуга у ваздушној пловидби, Друштво је независно од регулаторних органа, а своја интерна акта доноси у складу са важећом законском регулативом Републике Србије и државе Црне Горе.

Слика 3. Везе SMATSA доо са државним институцијама

Уговор о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе / Уговор о потврђивању континуитета пружања ваздухопловних услуга у ваздушним просторима Црне Горе и Србије (II Ов. бр. 2164/2012 од 25.04.2012. године ОУ.СД број 282/2 од

25.04.2012. године – Уговор о континуитету), утврђено је да Друштво послује у складу са одредбама закона држава оснивача којима се уређује правни положај привредних друштава (Закон о привредним друштвима Републике Србије и Закон о привредним друштвима Црне Горе), ако Уговором о континуитету није другачије одређено, Закона о ваздушном саобраћају Републике Србије, Закона о ваздушном саобраћају Црне Горе, као и на основу међународних ратификованих уговора и мултилатералних споразума који су ратификацијом постали саставни део правног поретка Републике Србије и Црне Горе и непосредно се примењују у обе државе које су оснивачи:

- Конвенција о међународном цивилном ваздухопловству (Чикашка конвенција) ("Службени лист ФНРЈ" - Међународни уговори, број 3/54), која налаже једнообразну примену међународних стандарда и препоручене праксе, неопходних за безбедност и редовност ваздушног саобраћаја у свим земљама потписницама;
- Мултилатерални споразум о успостављању Заједничког европског ваздухопловног подручја (ЕCAA Споразум) ("Службени гласник РС", број 38/09 и "Службени гласник РС - Међународни уговори", број 12/10), који државе осниваче Друштва, када је реч о цивилном ваздухопловству, интегрише у Европску унију. Наведени споразум предвиђа обавезу оснивача Друштва да примене прописе Европске уније из области ваздухопловне сигурности, безбедности, управљања ваздушним саобраћајем, руковођења аеродромима, заштите права путника и других корисника услуга у ваздушном саобраћају, либерализације ваздухопловног тржишта, забрану државне помоћи и заштите животне средине;
- Међународна конвенција о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе (EUROCONTROL Конвенција) ("Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, бр. 18/04, 19/04 и 04/05), чија ратификација је била основ за пријем Републике Србије и Црне Горе у чланство Европске организације за безбедност ваздушне пловидбе (EUROCONTROL). Ова конвенција успоставља једнообразни европски систем контроле ваздушног саобраћаја;
- Мултилатерални споразум о рутним накнадама ("Службени лист СЦГ"- Међународни уговори, број 04/05), који уводи заједничку политику у области рутних накнада и примену једнообразног европског система за њихово одређивање и убирање, као и примену јединствених санкција и принудне наплате у случају неплаћања. Чланство у EUROCONTROL подразумевао је и процес техничке интеграције у Мултилатерални систем за наплату рутних накнада који спроводи Централна канцеларија за наплату рутних накнада (CRCO) и који представља основу за утврђивање и наплату рутних накнада (прелета) за све европске контроле летења које учествују у заједничком систему рутних накнада. Република Србија је заједно са државом Црном Гором интегрисана 1. јула 2007. године, у EUROCONTROL систем рутних накнада;
- Споразум о сарадњи у области ваздушног саобраћаја између Владе Републике Србије и Владе Црне Горе ("Службени гласник РС" - Међународни уговори, број 1/13), којим је, између осталог, верификовано постојање заједничког пружаоца услуга у ваздушној пловидби за обе државе – Друштво;
- Европски план имплементације Јединственог неба (ESSIP) на основу кога се утврђују појединачни локални планови (LSSIP);

- Конвенција, резолуција, стандарда и препорука Међународне организације цивилног ваздухопловства (ICAO);
- Правилника и осталих подзаконских аката који су усклађени са европским прописима и директивама.

Ратификацијом међународних споразума, државе уговорнице (Република Србија и држава Црна Гора) се обавезује на прихватања међународних стандарда и поступака, те да ће доприносити да се постигне највиши могући степен једнообразности у погледу прописа, стандарда, поступака и метода организације који се односе на ваздухоплове, особље, ваздушне путеве и помоћне службе, и то у свим оним случајевима у којима би таква једнообразност олакшала и побољшала ваздушну пловидбу.

2.3 Органи управљања и организациона структура

Органи управљања Друштва су: Скупштина Друштва, Надзорни одбор и Директор.

Скупштину Друштва чини шест чланова, три члана из Републике Србије и три члана из Црне Горе. Чланови Скупштине су представници министарстава држава оснивача надлежних за послове саобраћаја, финансија и одбране. Председника Скупштине бирају и разрешавају чланови Скупштине Друштва, из редова чланова.

Надзорни одбор има пет чланова. Чланове Надзорног одбора бира и опозива Скупштина Друштва. Четири члана Надзорног одбора бира се на предлог Владе Републике Србије, а један на предлог Владе Црне Горе. За свој рад чланови Надзорног одбора одговарају Скупштини Друштва. Мандат чланова Надзорног одбора траје четири године.

Радом и пословањем Друштва руководи Директор. Надзорни одбор именује и разрешава Директора и Заменика директора, на предлог оснивача.

Организациона структура Друштва је формирана тако да у потпуности пружа могућност за обављање делатности Друштва у складу са стратешким циљевима и принципима пословања.

Организациони приказ организације и систематизације важеће на дан израде документа је приказан у Прилогу 1.

2.4 Учешће у раду међународних организација

Друштво послује у складу са регулативом која се примењује у Европској унији и препорученом европском и светском праксом.

Запослени у Друштву, у својству представника Републике Србије и државе Црне Горе, учествују у раду следећих ваздухопловних организација:

- Међународна организација цивилног ваздухопловства (ICAO);
- Европска агенција за безбедност ваздушне пловидбе (EUROCONTROL);
- Европска конференција цивилног ваздухопловства (ECAC);
- Централни биро за наплату рутних накнада (CRCO);
- Удружење цивилних пружалаца услуга у ваздушној пловидби (CANSO).

Чланством у релевантним међународним ваздухопловним организацијама, Друштво је постало равноправан и значајан фактор у европском ваздухопловном систему.

3 Финансијско пословање

Независни ревизор, MOORE STEPHENS REVIZIJA I RAČUNOVODSTVO DOO БЕОГРАД, доставио је извештај о извршеној ревизији Финансијских извештаја Друштва за 2018. годину, у коме је изражено мишљење да финансијски извештаји истинито и објективно, по свим материјално значајним питањима, приказују финансијско стање Друштва на дан 31.12.2018. године, као и резултат пословања Друштва и токове готовине за пословну годину завршену на тај дан, у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији и рачуноводственим политикама обелодањеним у Напоменама уз Финансијске извештаје.

Остварени нето добитак Друштва, за пословну 2018. годину, износио је 31.978 хиљада РСД, а укупни нераспоређени добитак ранијих година Друштва на 31.12.2018. године, износио је 8.408.630 хиљада РСД.

Према рацију ликвидности, Друштво је у 2018. години, покривало целокупне краткорочне обавезе ликвидним новчаним средствима.

Најзначајнији показатељи финансијског пословања у 2018. години, очекиване вредности у 2019. и планиране вредности у 2020. години приказани су у наредној табели:

Табела 1. Рацио показатељи за 2018, 2019. и 2020. годину

Назив рацио показатеља	Рацио показатељи	2018. реализација	2019. очекивана реализација	2020. планирано
Рацио опште ликвидности	Обртна средства/Краткорочне обавезе	2,75	1,96	1,64
Рацио задужености	(Дугорочни кредити+краткорочне финансијске обавезе)/Укупни извори (%)	9,53	10,07	21,20

Рацио опште ликвидности показује колико пута предузеће има више обртних средстава него краткорочних обавеза, односно да је сваки динар краткорочних обавеза у 2019. години Друштва, покривен са 1,96 динара обртне имовине, а у 2020. години са 1.64 динара обртне имовине.

Рацио задужености показује да је у сваком динару расположивих извора Друштва садржано 0,2120 динара туђих извора (апсолутно) у 2020. години, односно да ће очекивана задуженост износити 21,20% у 2020. години укупних извора финансирања (релативно). Поменута вредност је већа у поређењу са очекиваном реализацијом у 2019. години када показатељ задужености износи 10,07%.

3.1 Приходи и примања

Табела 2. Планирани приходи и примања у 2020. години

Приходи и приливи	2019			2020			
	Планирано (000 РСД)	Планирано (000 ЕУР)	Реализација 31.12.2019.	Планирано (000 РСД)	Планирано (000 ЕУР)	Поређење са планом 2019. (%)	Поређење са реализацијом 2019. (%)
Пословни приходи	9,909,022	83,409	9,698,097	10,187,009	86,112	3%	5%
Приходи од услуга на домаћем тржишту (РС)	1,200	10	909	1,090	9	-9%	20%
Домаћи терминал (РС)	451,377	3,799	436,982	565,028	4,776	25%	29%
Ино терминал (ван РС)	847,379	7,133	762,581	998,938	8,444	18%	31%
Рутне накнаде - SMATSA доо	7,896,343	66,468	7,816,889	8,621,953	72,882	9%	10%
Рутне накнаде - Босна и Херцеговина	712,724	5,999	680,736		-		
Остали пословни приходи	267,303	2,250	314,324	337,632	2,854	26%	7%
Услуге калибраже	59,588	502	74,176	65,065	550	9%	-12%
Услуге школовања контролора	10,075	85	63,414	260	2	-97%	-100%
Приходи од пружања услуга комуникације и радарских података	57,330	483	68,058	68,922	583	20%	1%
SMATSA Ваздухопловна академија - SAA	137,810	1,160	107,676	200,885	1,698	46%	87%
- Услуге школовања пилота	133,313	1,122	103,706	195,621	1,654	47%	89%
- Остали пословни приходи - SAA	4,497	38	3,970	5,264	44	17%	33%
Остали пословни приходи (AIP, парице, закуп пословног простора)	2,500	21	999	2,500	21	0%	150%
Финансијски приходи	53,517	450	52,904	53,517	452	0%	1%
Остали приходи и приходи од наплаћених услуга из ранијег периода	30,500	257	22,510	30,500	258	0%	35%
Остали прилив	225,832	1,901	224,681	236,600	2,000	5%	5%
УКУПНО ПРИХОДИ	10,486,175	88,267	10,312,516	10,845,258	91,676	3%	5%
ПОЧЕТНО СТАЊЕ	1,840,138	15,489	1,427,318	1,019,891	8,621	-45%	-29%
ПОВРАЋАЈ ПДВ-а И РЕФУНДИРАНА БОЛОВАЊА ИЗ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ	53,823	453	73,122	90,000	761	67%	23%
УКУПНО:	12,380,136	104,210	11,812,956	11,955,150	101,058	-3%	1%
Екстерни извори финансирања	2,809,000	23,645	926,357	3,684,392	31,144	31%	298%
УКУПНО:	15,189,136	127,855	12,739,313	15,639,541	132,202	3%	23%

Наведени износи о реализацији за 2019. годину су базирани на подацима евидентираним на дан 31.10.2019. године и процене реализације до краја године на основу претпоставки стручних служби доступних на дан 28.11.2019. године, те су могуће извесне промене до израде коначних извештаја и обрачуна свих категорија и елемената који се односе на 2019. годину.

У изради Финансијског плана Друштва за 2020. годину, коришћен је обрачунски курс од 118,3 РСД/ЕУР, док је у изради Финансијског плана за 2019. годину, обрачунски курс износио 118,8 РСД/ЕУР.

3.2 Пословни приходи

3.2.1 Приходи од пружања услуга на домаћем тржишту - Уговор са Аеродромом Београд

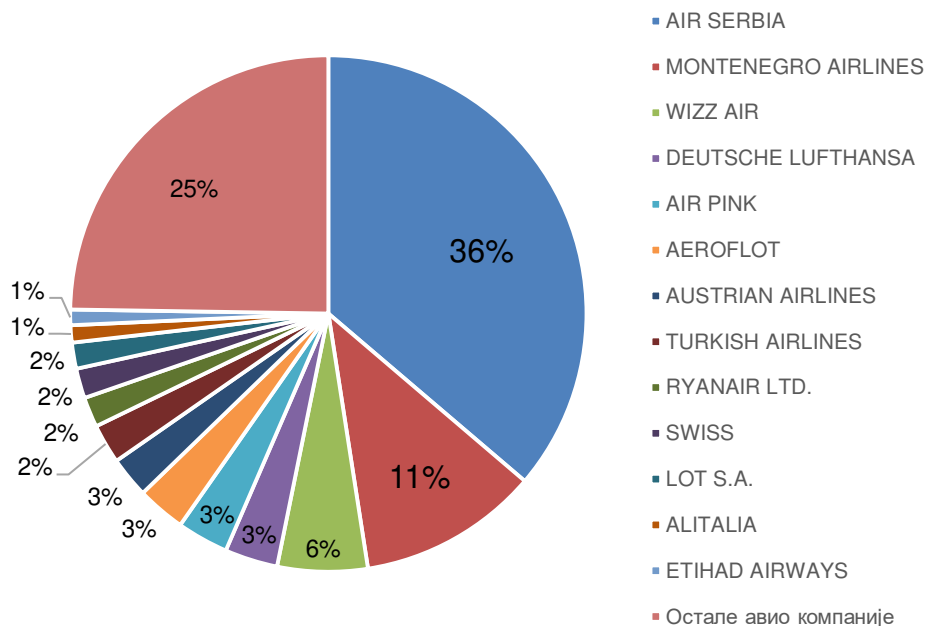
По основу Уговора закљученог са Аеродромом Никола Тесла Београд, бр. 03 222/1 од 23.01.2003. године, Друштво остварује приходе од пружања информација о доласку авиона, метео услуга и информација о коришћењу полетно слетне стазе. Са претпоставком да се и у 2020. години настави са пружањем наведених услуга, планирани су одговарајући приходи по овом основу у 2020. години.

3.2.2 Приходи од терминалних накнада (домаћи и ино терминал)

За коришћење услуга у ваздушној пловидби у области терминалних контрола летења (за пружене услуге контроле летења за ваздухоплове који полећу или слећу на аеродроме у Србији и Црној Гори), корисници ваздухоплова плаћају терминалну накнаду. Обрачун и фактурисање терминалних накнада од септембра 2019. године се врши на основу измене документа „Правилник о мерилима за обрачун и одређивање висине накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби“ ("Службени гласник Републике Србије", бр. 55/19 од 2. августа 2019) и Одлуке о начину обрачуна терминалне накнаде за коришћење услуга у ваздушној пловидби ("Службени лист ЦГ", број 53/19 од 16. септембра 2019. године).

У периоду од јануара до октобра 2019. године, реализовано је око 43.500 полетања са аеродрома у Србији и Црној Гори, што представља повећање од око 6,2% у односу на исти период претходне године. Од укупног броја полетања на свим аеродромима, 71% је реализовано на аеродромима у Републици Србији, док је остатак реализован на аеродромима у Црној Гори (29%). Највише летова реализују авио компаније Air SERBIA а.д. Београд (36%) и Montenegro Airlines АД Подгорица (11%), а од оних које нису регистроване у Србији или Црној Гори, Wizz Air, Lufthansa, Aeroflot, Austrian Airlines, итд. (Слика 4).

Слика 4. Учешће авио компанија у укупном саобраћају у терминалу у 2019. години

На наредној слици је приказан број полетања реализован у последњих пет година и фактурисане терминалне накнаде у истом периоду, као и очекивана реализација за 2019. годину. До краја 2019. године, процењује се да ће бити фактурисано око 10,02 милиона ЕУР на основу терминалних накнада, што ће представљати пораст од око 18% у односу на 2018. годину. Разлог израженог повећања прихода од терминалних накнада у 2019. години је чињеница да се од септембра 2019. године, висина јединица терминале накнаде повећала са 175 ЕУР на 260 ЕУР.

Слика 5. Број полетања и фактурисане терминалне накнаде у периоду од 2014. до 2019. године

За 2020. годину, на основу планиране реализације саобраћаја у терминалу, очекивани приход Друштва од терминалних накнада износи 13,2 милиона ЕУР или 1,56 милијарде РСД, односно повећање од око 32% у односу на очекивани приход по овом основу у 2019. години.

Табела 3. Прогноза прихода Друштва од терминалних накнада у Србији и Црној Гори за 2020. годину

	План 2020	
	(000 РСД)	(000 ЕУР)
Јануар	93,140	787
Фебруар	79,696	674
Март	96,433	815
Април	113,851	962
Мај	129,282	1,093
Јун	159,684	1,350
Јул	183,123	1,548
Август	195,785	1,655
Септембар	168,352	1,423
Октобар	142,863	1,208
Новембар	98,948	836
Децембар	102,810	869
Укупно	1,563,966	13,221

Приход домаћег терминала представља фактурисану реализацију прихода за пружање услуга корисницима регистрованим на територији Републике Србије, док приходи од иностраних авио компанија спадају у ино терминал.

За 2020. годину се планира око 565 милион РСД прихода од домаћег терминала (36%) и око 999 милион РСД прихода од ино терминала (64%) (Слика 6).

Слика 6. Очекивани приход од домаћег и ино терминала у 2020. години (000 РСД)

3.2.3 Приходи од рутних накнада

За коришћење услуга у ваздушној пловидби у ваздушном простору Републике Србије и ваздушном простору Црне Горе – Области информисања у лету Београд (FIR/UIR Београд), Друштво остварује приход од рутних накнада.

Висина накнаде коју корисници услуга плаћају се формира са циљем да покрије трошкове рада контроле летења, омогући инвестиције за модернизацију опреме и исплату зарада. Овако обезбеђена средства (приход), у складу са међународним конвенцијама, могу се користити искључиво за рад и улагање у системе контроле летења и запослене. Накнада за коришћење рутних услуга се утврђује у складу са одредбама Закона о ратификацији Мултилатералног споразума о рутним накнадама („Сл. лист Србије и Црне Горе – Међународни уговори”, бр. 4/05).

Правни оквир на чијим се принципима заснива ваздухопловство је Конвенција о међународном цивилном ваздухопловству потписана у Чикагу 1944. године („Чикашка конвенција“, „Сл. лист ФНРЈ – Међународни уговори и други споразуми бр. 3/54), коју спроводи специјализована организација Уједињених нација - ИCAО. Чикашка конвенција подразумева да је ваздушни простор глобално добро чије коришћење ниједна држава уговорница нема право да наплаћује односно да се небо (ваздушни простор) не третира као природно богатство / ресурс сваке земље појединачно (као државни ресурс), већ се третира као опште добро међународне заједнице. Државе уговорнице немају право да на својој територији наметну било које накнаде, таксе или друге дажбине осим оних по основу пружених услуга у току транзита или слетања и полетања.

За пружене услуге у ваздушној пловидби, сходно броју прелета и потребних трошкова сваке контроле летења, одобравају се трошкови и одређује се јединична цена накнаде на основу мерила и начела која су предвиђена потврђеним међународним уговорима.

Ратификација Чикашке конвенције је била основ за чланство Србије и Црне Горе у EUROCONTROL. На тај начин су се Србија и Црна Гора укључиле у једнообразни и свеобухватни европски систем контроле ваздушног саобраћаја, који делује на целокупном ваздушном простору обухваћеном Конвенцијом о међународном цивилном ваздухопловству. EUROCONTROL принципима (*Principles for establishing the cost-base for en route charges and the calculation of the unit rates*) је утврђено да државе потписнице Мултилатералног споразума о рутним накнадама усвајају заједничке платформе обрачунавања накнада и њихове јединичне цене. Чланом 1. став 2. EUROCONTROL документа „Услови за примену система наплате рутних накнада и услови плаћања“ (*Conditions of Application of the Route Charges System and Conditions of Payment*), утврђено је да накнада за услуге у ваздушној пловидби обухвата искључиво трошкове које државе потписнице имају у погледу објеката, опреме и служби које пружају услуге у ваздушној пловидби, те трошкове EUROCONTROL-а. Наведене одредбе су обухваћене у оквиру националног законодавства кроз Правилник о мерилима за обрачун и одређивање висине накнада за пружање услуга у ваздушној пловидби.

Укључењем КФОР-а (ваздушни простор изнад Косова и Метохије), од 1. априла 2014. године, успостављена је заједничка зона наплате под називом "Србија/Црна Гора/КФОР", у којој учествују четири ентитета: Друштво, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Агенција за цивилно ваздухопловство Црне Горе и HungaroControl.

Финални план прихода од рутних накнада Друштва се утврђује на новембарској седници EUROCONTROL Проширене одбора (*Enlarged Committee for Route Charges*) за наредну годину. Висина јединице рутне накнаде (*Unit Rate*) се утврђује на основу прогнозе саобраћаја и детаљног прегледа планираних трошкова по врстама и наменама сваког ентитета чији се износи усаглашавају са представницима удружења авио-превозилаца – корисника услуга у ваздушној пловидби.

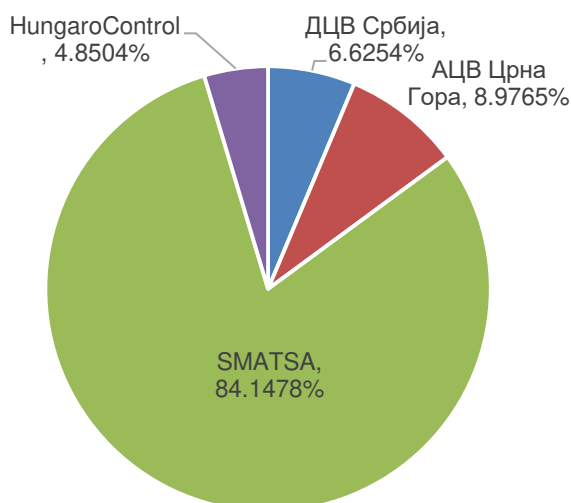
На предлог EUROCONTROL Проширеног одбора и Привременог савета, одлуку о утврђивању висине јединице рутне наканде за све земље чланице доноси EUROCONTROL Проширена комисија (*Enlarged Commission*).

На новембарској седници EUROCONTROL Проширене комисије, Одлуком бр. 161, за зону наплате Србија/ Црна Гора/ КФОР за 2020. годину (Прилог бр. 3) утврђена је висина јединица рутне наканде (*National Unit Rate*) у износу од 31.01 ЕУР односно укупно 31.14 ЕУР (*Global Unit Rate*) укључујући удео EUROCONTROL ($Global Unit Rate = National Unit Rate + Administrative Unit Rate$).

Висину јединице рутне наканде потврђују Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије и Агенција за цивилно ваздухопловство Црне Горе и представља јединствену јединичну цену услуга за зону наплате.

У складу са принципима EUROCONTROL, током године се приход од рутних накнада фактурише од стране Централне канцеларије за наплату рутних накнада (*Central Route Charges Office – CRCO*) у еврима на основу месечне усклађене јединичне цене рутне наканде (*Monthly Adjusted Unit Rate*). Месечни износ се одређује тако што се за „n“ месец, усвојена јединична цена рутне наканде у динарима конвертује у евро по просечном курсу *Reuters* из „n-1“ месеца. Укупно фактурисани приход се дели на четири ентитета по дефинисаном кључу расподеле за сваку годину.

Слика 7. Прелиминарни кључ расподеле прихода за 2020. годину међу ентитетима

На основу прогнозе броја летова и сервисних јединица за зону наплате Србија/Црна Гора/КФОР, и кључа расподеле прихода по ентитетима, за 2020. годину се од рутних накнада, планира приход Друштва од око 8.6 милијарди РСД или 72.8 милиона ЕУР (Табела 4).

Табела 4. Прогноза прихода Друштва од рутних накнада у Србији и Црној Гори за 2020. годину

Месец	План 2020	
	(000 РСД)	(000 ЕУР)
Јануар	489,453	4,137
Фебруар	443,307	3,747
Март	548,611	4,637
Април	644,367	5,447
Мај	840,619	7,106

Месец	План 2020	
	(000 РСД)	(000 ЕУР)
Јун	966,258	8,168
Јул	1,131,530	9,565
Август	1,132,302	9,571
Септембар	788,102	6,662
Октобар	711,276	6,012
Новембар	451,724	3,818
Децембар	474,404	4,010
Укупно	8,621,953	72,882

3.3 Остали пословни приходи

Део прихода Друштво остварује и по основу пружања услуга обуке ваздухопловног особља у SMATSA Ваздухопловној академији и у Центру за обуку ANS особља, услуга калибраже, одржавања и хангарисања ваздухоплова, штампања информативних публикација (AIP), као и пружање услуга радарских података и радио комуникације за Hungarocontrol након отварања ваздушног простора изнад територије Косова и Метохије за цивилни ваздушни саобраћај.

3.3.1 Услуге калибраже

Служба за калибражу врши услуге за сопствене потребе Друштва као и за потребе трећих лица на међународном тржишту (Босне и Херцеговине, Словеније, Македоније, Мађарске, Летоније и др.).

Приходи за 2020. годину су базирани на постојећим уговорима који ће бити реализовани и у току 2020. године, као и на основу могућих додатних услуга по позиву. Планирани приходи у 2020. години по основу пружања услуга калибраже приказани су у наредној табели:

Табела 5. Планирани приход од услуга калибраже у 2020. години

О П И С	План 2020	
	(000 РСД)	(000 ЕУР)
Босна и Херцеговина – BHANSA	11.830	100
Аеродром Будимпешта	14.196	120
Hungaro Control	8.281	70
Контрола летења Словеније	9.464	80
Македонија (M-NAV)	4.732	40
Летонија (LGS)	14.196	120
По позиву	2.336	20
УКУПНО	65.065	550

3.3.2 Услуге школовања контролора летења

У Центру за обуку ANS особља 09. марта 2019. године завршена је обука треће групе самофинасирајућих кандидата. У циљу што боље селекције кандидата за будуће потребе SMATSA доо, расписан је конкурс за пријем нове класе од 46 кандидата за сопствене потребе. Планирана је прва група

од 24 кандидата за потребе обласне контроле летења Београд и 22 кандидата за потребе аеродромских контрола летења. Почетак обуке прве групе од 24 кандидата планиран је за јануар 2020. године, а друге и треће групе кандидата за јун 2020 године.

Друштво неће остваривати приход по основу школовања ове класе, с обзиром да се школовање планира за сопствене потребе.

Стога, Центар за обуку ANS особља у 2020. години планира приход у износу од 260.000 РСД по основу полагања ТЕА тест за потребе трећих лица.

3.3.3 Приходи од пружања услуга комуникације и радарских података

У складу са Закључком Владе 05 Број: 343-3097/2019-1 од 28. марта 2019. године, те Одлуком Надзорног одбора Друштва, Бр. ОУ/НО-293/2 од 1. априла 2019. године, закључен је Анекс Уговора о пружању услуга комуникације ваздух земља – Радио опрема (CNS.00 бр. 87/85 од 01.04.2019.) и Анекс Уговора о пружању радарских података (CNS.00 бр. 87/84 од 01.04.2019.) са HungaroControl, Мађарска, по ком основу Друштво наставља да пружа услуге након истека првобитно уговореног петогодишњег периода, те наставља да остварује приход по овом основу. Анексима уговори предвиђено је пружање услуга до априла 2022. године са могућношћу продужења рока закључењем новог анекса уговора. Очекивани приход у 2020. години по овом основу је 68.922.000 РСД.

3.3.4 Приходи SMATSA Ваздухопловне академије

3.3.4.1 Услуге школовања пилота

Планом обуке предвиђено је да SMATSA Ваздухопловна академији (у даљем тексту: SAA) започне три обуке у 2020. години са 5 и 20 кандидата преко редовних уписних рокова и 25 страних кандидата, у складу са капацитетима без нарушавања квалитета обуке. Планиране су две редовне класе полазника од 1. априла и од 1. октобра 2020. године, као и једна ванредна класа 1. маја 2020. године.

Број кандидата на обуци је планиран на основу предвиђеног обима пријема кандидата, као и на основу расположивих капацитета. У циљу достизања постављених циљева предвиђено је унапређење ефикасности обуке, побољшање информисаности потенцијалних кандидата путем маркетиншких активности и учешће SAA на сајмовима образовања.

У 2020. години изводили би се курсеви за око 2 кандидата по захтеву за стицање разних овлашћења.

Табела 6. Планирани приход од школовања пилота у 2020. години

О П И С	План 2020	
	(000 РСД)	(000 ЕУР)
Практична обука	151.008	1.276
Теоријска настава	44.229	374
ТЕА тест полагање	315	2,7
ТЕА тест припрема	69	0,6
УКУПНО	195.621	1.654

3.3.4.2 Остали пословни приходи SMATSA Ваздухопловна академије

Одељење за одржавање ваздухоплова у оквиру SAA, пружа услуге одржавања авиона и за потребе трећих лица на тржишту. Одељење за одржавање ваздухоплова поседује европски сертификат EASA Part 145 за одржавање авиона и тиме значајан потенцијал на тржишту у региону.

План за 2020. годину подразумева наставак пружања услуга по постојећим уговорима за одржавање ваздухоплова.

Поред услуге одржавања ваздухоплова пружају се и услуге вођења и праћења континуиране пловидбености ваздухоплова (CAMO).

Планирани приходи од пружања услуга одржавања ваздухоплова и услуге вођења и праћења континуиране пловидбености ваздухоплова у 2020. години износе 3.667.300 РСД.

Осим поменутих прихода, категорија осталих пословних прихода SAA обухвата и приходе од трећих лица, пре свега прихода по основу уговора о закупу пословног простора, Бр. SEC-00.30/62 од 13. марта 2012. године, закљученог са ЈАТ Привредном авијацијом. Планирани приходи по основу овог уговора за 2020. годину су 1.597.050 РСД.

3.3.5 Остали пословни приходи

Приходи од осталих услуга SMATSA доо планирани су у износу од 2.500 хиљада РСД и обухватају приходе од штампања информативних публикација (домаћи и ино AIP), приходе од закупа пословног простора и парица на основу Уговора са Аеродромом Никола Тесла Београд бр. 03 222/1 од 28.01.2003. године и друге сличне категорије.

3.4 Финансијски приходи

За 2020. годину, предвиђа се приход, од 53.517 хиљада РСД, по основу камате од депонованих динарских и девизних средстава по виђењу као и приход по основу камата наплаћених преко EUROCONTROL - CRCO од корисника рутних услуга, као и позитивне курсне разлике у износу од 16.590 хиљада РСД.

3.5 Остали приходи и приходи од наплаћених услуга из ранијег периода

Остали приходи обухватају приходе од усклађивања вредности потраживања из претходног периода и остале приходе. На овој позицији за 2020. годину предвиђен је износ у висини од 30,5 милиона РСД.

3.6 Остали приливи

У 2020. години се очекује прилив средстава у износу од 2 милиона ЕУР, односно 236,6 милиона РДС по основу наплате потраживања од Montenegro Airlines АД Подгорица за неизмирене и доспеле обавезе за пружене терминалне услуге, а по основу донетих извршних судских пресуда. Очекивани прилив је на нивоу оствареног у 2019. години.

3.7 Пренета средства

На бази пројекције новчаних токова за 2019. годину, износ готовине на крају обрачунског периода износи 1.019.891 хиљада РСД, што чини почетно стање у 2020. години.

3.8 Повраћај ПДВ-а и рефундирана боловања из претходне године

Финансијским планом за 2020. годину планирано је 90 милиона РСД по основу повраћаја ПДВ-а за месец новембар и децембар 2019. године, као и рефундације боловања.

Износ планиран за 2020. годину на наведеној позицији, је у нивоу предметних потраживања на дан 31.12.2019. године, и укључује износ од око 8,7 милиона РСД по основу рефундираних боловања (породиљског боловања и боловања преко 30 дана), односно 81,3 милиона РСД потраживања по основу претходно плаћеног ПДВ из новембра и децембра 2019. године.

3.9 Екстерни извори финансирања

У складу са Пословном стратегијом Друштва, планирана је реализација Програма модернизације контроле летења SUSAN (*SMATSA Upgrade of System for Air Navigation*), који подразумева стратешка улагања у наредном петогодишњем периоду у циљу унапређења безбедности ваздушног саобраћаја, побољшања квалитета услуга, као и испуњавања захтева међународне регулативе и корисника услуга у ваздушном саобраћају.

Пројекти у оквиру SUSAN Програма модернизације уклапају се у свеобухватни програм "Јединственог европског неба" (*SES – Single European Sky*) који подразумева интеграцију и инетероперабилност система контроле летења, а у циљу унапређења безбедности, повећања капацитета и ефикасности у пружању услуга не само на националном нивоу, већ на нивоу Европе.

Имајући у виду обим инвестиционог улагања, као и у случају претходног програма свеобухватне модернизације FAMUS (*Future Air Traffic Management Modernization Upgrade System*), планирано је финансирање пројеката у оквиру Програма SUSAN делимично из сопствених средстава Друштва (акумулирани добитак и сопствена средства која постају извор финансирања тек после завршеног циклуса улагања - из амортизације), а делом из позајмљених (екстерних) извора средства - дугорочних кредита од међународних финансијских институција. С тим у вези, Друштво је закључило Уговор о кредиту са Европском банком за обнову и развој, Бр. SUS.00-65/1148 од 14. децембра 2017. године на износ од 35 милиона ЕУР и Уговор о кредиту са Европском инвестиционом банком, Бр. SUS.00-65/567 од 25. априла 2018. године, при чему се сваки појединачни пројекат односно уговор, финансира од стране једне од банака. За наведене уговоре, нису предвиђени инструменти обезбеђења (државне гаранције/контра-гаранције), те не представљају јавни дуг држава оснивача Друштва.

У складу са одредбама Уговора о кредиту са Европском банком за обнову и развој, исплате ће се вршити најкасније четири године након датума потписивања уговора о кредиту, односно до децембра 2021. године. Период отплате кредита је десет година након истека грејс периода од четири године, у двадесет једнаких полугодишњих рата, у периоду од маја 2022. године до новембра 2031. године. У складу са динамиком реализације пројеката унапређења хардвера и софтвера TopSky-ATC система и AFTN/AMHS

система, у 2020. години се очекује повлачење транши из кредита Европске банке за обнову и развој, у укупном износу од око 9.9 милиона ЕУР.

Уговор о кредиту са Европском инвестиционом банком представља оквирни споразум, до износа од 45 милиона ЕУР. Имајући у виду да се за сваку транша из кредита утврђују појединачни кредитни услови, те се тако и каматна стопа, износ и обрачун, опредељује за сваку траншу посебно приликом достављања захтева за понуду за повлачење транше из кредита. Исплате по овом кредиту се могу вршити најкасније до датума који је 48 месеци након датума потписивања Уговора о кредиту, а отплата сваке транше кредита започиње најкасније четири године након датума повлачења сваке појединачне транше (грејс период 4 године), док последњи датум отплате не може бити дужи од четрнаест година након датума повлачења сваке појединачне транше. У складу са динамиком реализације пројекта који се финансирају из средстава овог кредита Европске инвестиционе банке, у 2020. години се очекује повлачење транши, у укупном износу од око 21.3 милиона ЕУР.

4 Расходи и издаци

Планирани расходи и издаци за 2020. годину су наведени у следећој табели:

Табела 7. Планирани расходи и издаци у 2020. години

Расходи и издаци	2019			2020			
	Планирано (000 РСД)	Планирано (000 ЕУР)	Реализација 31.12.2019. (000 РСД)	Планирано (000 РСД)	Планирано (000 ЕУР)	Поређење са планом 2019. (%)	Поређење са реализацијом 2019. (%)
Трошкови материјала	241,047	2,029	172,806	232,682	1,967	-3%	35%
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	6,292,039	52,963	6,261,853	6,480,800	54,783	3%	3%
Трошкови производних услуга	1,359,860	11,447	871,541	887,825	7,505	-35%	2%
Ефекат примене МСФИ 16		0	443,881	474,984	4,015		7%
- Одлив по основу финансијских расхода			182,509	196,628	1,662		8%
- Одлив по основу амортизације средстава са правом коришћења			261,372	278,356	2,353		6%
Нематеријални трошкови без издвајања ваздухопловних власти	854,614	7,194	640,488	695,681	5,881	-19%	9%
Идвајања за ваздухопловне власти	100,000	842	129,546	156,397	1,322	56%	21%
Финансијски трошкови	34,050	287	42,080	34,050	288	0%	-19%
Остали трошкови	60,000	505	184,696	120,000	1,014	100%	-35%
Порези	53,823	453	302,943	240,000	2,029	346%	-21%
Отплате кредита	472,000	3,973	472,000	250,000	2,113	-47%	-47%
Улагање - набавка опреме и објекта	1,497,132	12,602	1,266,539	1,296,531	10,960	-13%	2%
УКУПНО:	10,964,565	92,294	10,788,373	10,868,950	91,876	-1%	1%
Улагање - набавка опреме и објекта (екстерна средства)	2,809,000	23,645	926,357	3,684,392	31,144	31%	298%
УКУПНО:	13,773,565	115,939	11,714,731	14,553,341	123,021	6%	24%

Наведени износи о реализацији за 2019. годину су базирани на подацима евидентираним на дан 31.10.2019. године и процене реализације до краја године на основу претпоставки стручних служби доступних на дан 28.11.2019.

У току 2020. године, Скупштина Друштва може извршити преусмеравања планских износа позиција одобрених на име расхода и издатака (према категоријама наведеним у Табела 7) у износу до 5% вредности планске позиције са које се износ преусмерава, као и да изврши прераспodelу средстава унутар сваке позиције расхода и издатака наведене у Табели 7.

4.1 Трошкови материјала

Трошкови материјала су обрачунати на основу просечних утрошака различитих врста материјала у претходним годинама и планираног нивоа активности Друштва и незнатно су нижи у 2020. години у односу на планирани износ за 2019. годину.

Основни елементи ове групе трошкова су: резервни делови и материјал за текуће одржавање опреме и објеката, алат и ситан инвентар, канцеларијски материјал, службена и заштитна одећа, материјал за образовање, разне врсте горива и мазива, електрична енергија, грејање, материјал за посебне намене, производи за чишћење и остали трошкови материјала.

Материјал и резервни делови за одржавање основних средстава представљају значајну ставку што је последица сложености и величине система, јер обухватају поправку и текуће одржавање:

- разноврсне опреме у које спада телекомуникациона опрема, радар, енергетске станице, агрегати, системи за климатизацију, оперативнорачунарске мреже, земаљска радио-навигациона средства, аутоматски системи контроле летења, мерно-испитна опрема, возила и ваздухоплови;
- грађевинских објеката, од којих су најважнији објекти аеродромских контрола летења, објекти радарских станица, пријемно-предајних центара и енергетских станица, објекти SMATSA Ваздухопловне академије; и
- инфраструктуре (разне врсте каблова, водова и канала).

Осим тога, у трошкове материјала спадају и одржавања система којима истиче гарантни рок, додатно ангажовање Службе за калибражу, као и школовање у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије.

Остали трошкови материјала обухватају издатке за службену одећу за запослене у Служби за калибражу и SMATSA Ваздухопловној академији, заштитна одела за инжењере и техничаре, средства за одржавање хигијене, материјал за штампарију, остали материјал и друго.

Трошкови горива и енергената су обрачунати на основу трошкова редовне потрошње електричне енергије, трошкова горива за возила, трошкова авио бензина за планиране летове авиона за калибражу и авиона у оквиру SMATSA Ваздухопловне академије, као и просечне потрошње горива за агрегате на Копаонику, Руднику и другим локацијама.

Табела 8. Трошкови материјала

О П И С	ПЛАН 2019 (000 РСД)	РЕАЛИЗАЦИЈА 2019 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 ЕУР)
Трошкови материјала	241,047	172,806	232,682	1,967
Резервни делови, Канцеларијски материјал и остали трошкови материјала	81,666	30,427	95,673	809
Гориво и енергија	159,381	142,379	137,009	1,158

4.2 Људски ресурси и трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

У циљу успешне имплементације развојних и инвестиционих пројеката Друштва, опредељују се неопходна средства у Финансијском плану за "Трошкове зарада, накнаде зарада и остале личне расходе".

Ова средства се планирају у складу са износом који је наменски опредељен и који плаћају корисници услуга кроз јединичну цену накнаде за услуге у ваздушној пловидби.

4.2.1 Број и структура запослених

Очекивани просечан број запослених у 2019. години износи 935, што је незнатно изнад планираног броја утврђеног Финансијским планом Друштва за 2019. годину од 931.

Очекивани укупан број запослених у децембру месецу 2019. године износи 933 запослених. Осим тога, у Друштву је ангажовано и 20 професионалних официра и подофицира Војске Србије упућених на рад у Друштво на пословима од важности за унапређење цивилно - војне координације, безбедности и обуке у оквиру управљања ваздушним саобраћајем, а сходно обавезама из међународних споразума којима је приступила Република Србија.

Структура запослених према степену стручне спреме, старосној структури и годинама радног стажа приказана је на следећим табелама.

Табела 9. Број запослених према степену стручне спреме

Редни број	Опис	Број запослених 31.12.2019.
1	ВСС	339
2	ВС	74
3	ВКВ	5
4	ССС + Школа контроле летења	508
5	КВ	5
7	НК	2
УКУПНО		933

Табела 10. Старосна структура запослених

Редни број	Опис	Број запослених
		31.12.2019.
1	До 30 година	65
2	30 до 40 година	233
3	40 до 50	269
4	50 до 60	248
5	Преко 60	118
Укупно		933
Просечна старост		45

Табела 11. Структура запослених према годинама радног стажа

Редни број	Опис	Број запослених 31.12.2019.
1	До 5 година	93
2	5 до 10	113
3	10 до 15	90
4	15 до 20	138
5	20 до 25	89
6	25 до 30	139
7	30 до 35	146
8	Преко 35	125
	УКУПНО	933

У 2020. години планирани просечан број запослених износи 949, а условљен је планом регрутације у 2020. години, који је дефинисан на основу исказаних потреба организационих јединица и планиране реализације јавног конкурса из 2019. године. Планирана запошљавања узимају у обзир финансијске могућности Друштва у 2020. години.

Потребе организационих јединица узимају у обзир повећани обим пословања, пораст саобраћаја и реализацију развојних планова Друштва.

Табела 12. Планирани просечан број запослених у 2020. години

Број	2020. година	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Пријем нових радника	7	13	5	0	3	5	0	2	0	0	1	0
2	Одлазак кадрова												
2.1	У редовну пензију	1	4	0	2	0	1	2	3	5	0	0	0
2.2	У инвалидску пензију												
2.3	Добровољни одлазак или по социјалном програму												
2.4	Одлазак по другом основу												
2.5	Салдо одлазака	1	4	0	2	0	1	2	3	5	0	0	0
3	Укупан број запослених	937	946	951	949	952	956	954	953	948	948	949	949

4.2.2 Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада обухватају трошкове по основу обрачунатих зарада, накнада зарада и других примања запослених у Друштву (на територији Републике Србије и у Црној Гори), чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва, као и по основу обрачунатих накнада по основу уговора о делу и уговора о обављању привремених и повремених послова.

Зараде обухватају редовну зараду, увећану зараду (за прековремени рад, ноћни рад, рад у сменама и рад за време празника имајући у виду да систем контроле летења ради h24, 365 дана у години), накнаде зарада (годишњи одмори, плаћена одсуства и сл.) и остале личне расходе и накнаде запослених укључујући трошкове превоза, социјална давања, отпремнине, помоћи, и сл.

Поред наведеног, Друштво је обвезник доприноса организацијама за обавезно социјално осигурање и то доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање и доприноса за случај незапослености.

Износ зарада, број запослених и просечна зарада (очекивана реализација у 2019. години и план за 2020. годину), као и накнаде члановима Надзорног одбора и Скупштине Друштва (очекивана реализација у 2019. години и план за 2020. годину), дате су у Прилогу 5 и Прилогу 6 овог документа.

Имајући у виду међународне и домаће прописе, ратификоване споразуме и конвенције, планирање укупне масе средстава за зараде, накнаде зарада и друга личних примања, и њихова исплата се темељи на принципима, критеријумима и елементима дефинисаним EUROCONTROL конвенцијом ("Службени лист СЦГ" - Међународни уговори, бр. 18/04, 19/04 и 04/05) и Мултилатералним споразумом о рутним накнадама ("Службени лист СЦГ"-Међународни уговори, број 04/05).

С тим у вези, обрачун „Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода“ Друштва је усклађен са регулативом и критеријумима који се на јединствен и једнообразан начин примењују на све чланице EUROCONTROL, а ближе се уређују:

- EUROCONTROL принципима (*"Principles for establishing the cost-base for en route charges and the calculation of the unit rates"*), којима је утврђено да државе потписнице Мултилатералног споразума о рутним накнадама, усвајају заједничке платформе обрачунавања накнада и њихове основне цене. У складу са тачком 2.3.1 EUROCONTROL принципа, „Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи“ (позиција "Staff" у трошковној бази) обухватају бруто плату, исплате по основу прековременог рада, доприносе послодаваца по основу социјалног осигурања, трошкове пензија као и друге бенефиције;
- "Условима за примену система наплата рутних накнада и услови плаћања" (*Conditions of Application of the Route Charges System and Conditions of Payment*), је чланом 1. став 2. утврђено да накнада за услуге у ваздушној пловидби обухвата искључиво трошкове које државе потписнице имају у погледу објеката, опреме и служби које пружају услуге у ваздушној пловидби, те трошкове рада самог система EUROCONTROL (прихватљиви трошкови). На тај начин, јединствена (за све земље чланице) методологија транспарентног утврђивања накнада у ваздушној пловидби обезбеђује да се остварени приход наменски користи и искључиво буде резултат пружања одговарајућих услуга у ваздушној пловидби. Све државе чланице се обавезују на доследну примену јединствених и једнообразних принципа за утврђивање трошковне основе/базе за рутне накнаде и обрачун висине јединице рутне накнаде;
- Упутством за примену правила и процедура система за наплату рутних накнада (*"Guidance on the Rules and Procedures of the Route Charges System"*);
- Извештајем о заједничкој трошковној бази за Републику Србију и Црну Гору (*"CRCO Update report on the 2007 cost-base for route charges"* који је прихваћен на седници Проширеног одбора у јуну 2007. године када је донета одлука о интеграцији Републике Србије и Црне Горе у CRCO Мултилатерални систем за наплату рутних накнада), усвојен је принцип утврђивања учешћа (алокације) одређених врста послова и радних

задатака (сектора за управљање ваздушним саобраћајем и безбедност, сектора за ваздухопловну технику, метеорологију, ваздухопловно информисање, администрацију и остало) у укупним трошковима, а који испуњавају услов да буду део трошковне базе за обрачун рутних накнада.

Принципи EUROCONTROL су усвојени у оквиру националних законодавства у земљама оснивача Друштва кроз одговарајуће документе и прописани су од стране Директората за цивилно ваздухопловство Републике Србије и Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе.

На основу података за утврђивање трошковних база и висине јединице рутне накнаде, донета је Одлука Проширене комисије EUROCONTROL бр. 161 од 28.11.2019. године, о утврђивању висине јединице рутне накнаде за 2020. годину. У оквиру одобрене трошковне базе за Друштво у 2020. години утврђен је и износ трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (staff costs) који је алоциран на "en-route" део за обрачун рутних накнада (према усвојеним принципима утврђивања "en-route" учешћа).

Друштво врши исплате зарада, накнада зарада и осталих личних расхода у складу са Законом о раду, уговорима о раду и Колективним уговором закљученим између Синдиката контроле летења и Независног синдиката контроле летења са једне стране, и Друштва са друге стране.

Планирани износ на позицији "Трошкови зарада, накнаде зарада и остали лични расходи" у 2020. години, условљен је одређеним одредбама Колективног уговора Друштва који је закључен са репрезентативним синдикатима контроле летења (Бр. ОУ/ДИР – 150/1, од 29. јануара 2018. године), Анексом 1 Колективног уговора (Бр. ОУ/ДИР – 150/14, од 21. децембра 2018. године), као и Анексом 2 Колективног уговора (Бр. ОУ/ДИР – 308/2, од 31. маја 2019. године):

- Члан 34. Колективног уговора Друштва подразумева да се имаоцима дозволе контролора летења може увећати зарада до 30% основне зараде, у току летње сезоне у периоду од 1. јуна до 30. септембра због комплексности и сложености обављања послова у условима повећаног интензитета саобраћаја;
- Члан 47. Колективног уговора Друштва подразумева исплату одговарајућег износа имаоцима дозвола контролора летења по основу очувања радне и здравствене способности;
- Члан 1. Анекса 1 Колективног уговора Друштва, којим се усваја табеларни преглед којим се утврђује број бодова за радна места утврђена Правилником о организацији и систематизацији послова Друштва – ОУ/ДИР 235/8 од 21. децембра 2018. године;
- Члан 1. Анекса 2 Колективног уговора Друштва, којим се уводи могућност да се имаоцима дозволе контролора летења може увећати зарада до 30% основне зараде, у току летње сезоне у периоду од 1. маја до 31. октобра због комплексности и сложености обављања послова у условима повећаног интензитета саобраћаја.

Планирани „Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)“ у 2020. години су виши од планираних у 2019. години за око 3%, као што је приказано у Табели 13: Трошкови зарада, накнада зарада у остали лични расходи.

Пораст позиција „Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)“ у 2020. години је у највећој мери резултат:

1. Већег планираног броја запослених у 2020. години (око 110 милиона РСД), али на начин да обезбеди несметано обављање процеса рада.

2. Усклађивања масе зарада само за контролоре летења на оперативним радним местима са стопом инфлације у 2020. години (око 28 милиона динара), због пораста и комплексности саобраћаја.

У 2020. години планирани просечан број запослених износи 949, а условљен је већим бројем запослених на почетку обрачуноског периода у 2020. години (пораст трошкова за око 30 милиона РСД у односу на реализацију у 2019. години) и планом регрутације за 2020. годину (око 80 милиона РСД), који је дефинисан на основу исказаних потреба организационих јединица и подразумева реализацију јавног конкурса из 2019. године.

Трошкови накнада уговора о привременим и повременим пословима, ауторских и сличних уговора, као и трошкови накнада по основу уговора о делу укључују све директне и индиректне трошкове по уговорима, а обрачунати су на основу закључених уговора у 2019. години, узимајући у обзир оне уговоре који ће бити активни у току 2020. године.

Планирани трошкови службених путовања прате реализацију трошкова службених путовања у претходном периоду и узимају у обзир исказане потребе стручних служби.

Узимајући у обзир да није усаглашен план, нити су утврђени критеријуми пензионисања запослених по стимулативном програму, планирани трошкови на позицији стимулативне отпремнине планирани на нивоу претходне године.

Трошкови солидарне помоћи су незнатно виши у 2020. години узимајући у обзир просечну зараду исплаћену код послодавца у 2019. години од које зависи и висина исплаћене солидарне помоћи и Члан 3. Анекса 2, Колективног уговора којим се утврђују додатни случајеви за које запослени има право на солидарну помоћ.

Трошкови додатног здравственог осигурања су виши због увођења добровољног здравственог осигурања за случај обољења од рака.

Трошкови накнаде чланова управљачких органа (Надзорни одбор и Скупштина), као и Директору и Заменику директора се утврђују у складу са актима Друштва. Право на накнаду и висина накнаде за рад чланова Скупштине Друштва и Надзорног одбора, за лица која нису стално запослена у Друштву, дефинисани су чланом 54. Уговора о потврђивању континуитета. Директор и Заменик директора су лица у радном односу у Друштву која по основу рада остварују зараду.

Висину накнада члановима Скупштине Друштва и Надзорног одбора одређује Скупштина водећи рачуна о томе да накнада, односно зарада, буде у сразмери са задацима чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва и финансијским стањем Друштва. Висину зараде Директора и Заменика директора одређује Надзорни одбор у складу са чланом 35. тачка 14. Уговора о потврђивању континуитета пружања услуга у ваздушној пловидби у просторима Србије и Црне Горе.

Надзорни одбор и Скупштина Друштва броје укупно једанаест чланова што представља 1,16% од планираног просечног броја запослених у Друштву. У 2020. години планирано је учешће њихових зарада, накнада зарада и осталих личних примања у трошковима зарада и накнада зарада од 0,98%.

Табела 13. Трошкови зарада и накнада зарада и остали лични расходи

О П И С	План 2019	Реализација 2019	План 2020	
	(000 РСД)	(000 РСД)	(000 РСД)	(000 ЕУР)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	6,292,039	6,261,853	6,480,800	54,783
Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	4,920,039	4,915,451	5,057,800	42,754
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	705,000	697,814	716,000	6,052
Трошкови накнада по уговору о делу	48,000	47,273	50,000	423
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима и физичким лицима по основу осталих уговора	55,000	53,489	55,000	465
Трошкови накнада чланова Скупштине Друштва и Надзорног одбора	50,000	48,570	52,000	440
Отпремнине	13,000	6,599	20,000	169
Солидарне помоћи	62,000	61,775	65,000	549
Трошкови превоза запослених	43,000	42,404	48,000	406
Трошкови службених путовања	155,000	152,043	170,000	1,437
Добровољно пензијско осигурање	135,000	131,574	135,000	1,141
Додатно здравствено осигурање	65,000	64,662	70,000	592
Осигурање дозвола	41,000	40,201	42,000	355

4.3 Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга обухватају трошкове телекомуникационих и транспортних услуга, поправки, одржавања опреме и објеката, као и трошкове закупнина. На утврђивање износа ове категорије трошкова поред планираних активности, значајно утичу:

- Трошкови телекомуникација и транспортних услуга се обрачунавају на основу: цене закупа линија, закупа нових линија и цене импулса у домаћем и иностраном саобраћају. Значајан износ трошкова на овој позицији се односи на нове електронске комуникационе услуге у домаћем и међународном саобраћају, услуге IP конективности, Telco услуге интернет, домен хостинга и L3VPN и сличне услуге неопходне за континуирано и несметано обављање делатносит Друштва. У ову групу спадају и трошкови поштанских услуга, где се значајни износи односе на достављање фактура корисницима услуга, с обзиром на то да се ради о препорученим пошиљкама које се шаљу сваког месеца на често удаљене дестинације. Трошкови транспортних услуга обухватају трошкове превоза, претовара и ангажовања других лица ради извршења наведених услуга;
- Трошкови текућег одржавања опреме и објеката се базирају на предвиђеним ремонтима опреме за 2020. годину, односно просечним

годишњим издацима за текуће одржавање и планираним улагањима за санацију објеката. Највећи део ових трошкова се односи на грађевинске објекте и уговорене обавезе са произвођачима опреме о одржавању најважнијих система контроле летења (услуга подршке и одржавања TopSky-ATC система, ATM Fallback FASOS система, VHF/UHF радио система, VCS, DIVOS 3 Log и TRS система, система MESSIR и др.). Значајан број објеката захтева поправке инсталација и припремање простора за инсталирање нове опреме. Имајући у виду динамику реализације уговора који су закључени у претходном периоду за услуге одржавања појединих система, знатан део средстава у оквиру планираног износа на овој позицији се односи на извршење обавезе по уговорима из претходног периода;

- Трошкови закупа државне имовине процењен је у износу реализације за 2019. годину у складу са Уговором о закупу непокретности (Бр. LGS.00-21/164 од 29. августа 2018. године) закљученог са Републичком дирекцијом за имовину Републике Србије, са роком важења до 31.12.2020. године;
- Трошкови по основу предвиђеног уговора са Министарством одбране Црне Горе, о дугорочном закупу непокретности - локација „Врсута“ у општини Бар, за изградњу инфраструктурних објеката (Радарска станица Врсута), на основу Закључка Владе Црне Горе број 07-1490 од 5. априла 2018. године и у складу са Одлуком Министарства одбране Црне Горе (Број: 80702-3052/18 - 4 од 23.07.2018. године), као и закуп непокретности на локацији Добре Воде;
- Трошкови осталог закупа обухватају закуп магацинског простора (централни магацин), закуп земљишта у Нишу за потребе будуће изградње торња АКЛ Ниш са С-АТСС Београд и закуп пословног простора на комплексу Аеродрома Ниш;
- Трошкови који се односе на услуге физичко - техничког обезбеђења лица, опреме и објеката су одређени на основу важећег уговора, анализе ангажовања из 2019. године и увећања по основу повећања минималне цене рада коју је утврдио Социјално-економски савет Републике Србије;
- Трошкови осталих производних услуга обухватају издатке за услуге у промету производа и услуга, услуге заштите на раду, накнаде за коришћење путева и трошкове комуналних услуга, а исказани су на нивоу 2019. године.

Табела 14. Трошкови производних услуга

О П И С	ПЛАН 2019 (000 РСД)	РЕАЛИЗАЦИЈА 2019 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 ЕУР)
Трошкови производних услуга	1,359,860	871,541	887,825	7,505
Трошкови телеком. и транспортних услуга	157,641	154,259	143,839	1,216
Трошкови текућег одржавања опреме и објеката	616,465	618,824	645,625	5,458
Трошкови закупа	502,742	21,996	9,835	83
Остали трошкови производних услуга	83,012	76,462	88,526	748

4.4 Ефекат примене МСФИ 16

У 2019. години са стањем на дан 1.1.2019. године евидентирана је прва примена МСФИ 16 – Закупи (оперативни лизинг). Ефекат примене одражава се на смањење трошкова производних услуга планираних за 2019. годину, за износ обрачунате амортизације и камате (финансијски расход) средстава са правом коришћења.

4.4.1 Одлив по основу финансијских расхода за средства са правом коришћења у складу са МСФИ 16

У 2020. години, у складу са применом МСФИ 16 евидентиран је трошак (издатак) по основу финансијских расхода у износу од 196.628 хиљада РСД.

4.4.2 Одлив по основу обрачунате амортизације за средства са правом коришћења у складу са МСФИ 16

У 2020. години, у складу са применом МСФИ 16 евидентиран је трошак (издатак) по основу обрачунате амортизације средстава са правом коришћења, у износу од 278.356 хиљада РСД.

4.5 Нематеријални трошкови

У нематеријалне трошкове се убрајају трошкови непроизводних услуга, платног промета, премија осигурања, репрезентације, чланарина и осталих пореза и доприноса на терет послодавца. Најзначајнији износ у овој категорији трошкова се односи на износ годишње контрибуције EUROCONTROL имајући у виду да се на основу Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе (EUROCONTROL Конвенције) одређује колико је учешће покрића сваке од земаља чланица Конвенције у годишњем буџету EUROCONTROL агенције. Уговором о инструкцији за расподелу рутних накнада (*Agreement on instruction for disbursement of route charges*), који се на годишњем нивоу саставља и потписује од стране ентитета унутар зоне наплате, ближе се одређују обавезе свих учесника (Hungarocontrol, CAA, CAD и SMATSA), укључујући и обавезе по основу плаћања контрибуције EUROCONTROL.

За утврђену контрибуцију EUROCONTROL буџету, у 2020. години планирано је око 388 милиона РСД.

Непроизводне услуге садрже и следеће врсте трошкова:

- трошкове ревизије који су обрачунати за услуге ревизије финансијских извештаја у складу са важећом законском регулативом и међународним стандардима, адвокатске услуге, консалтинг услуге и сл.;
- одржавање хигијене у објектима Друштва;
- трошкове здравствених услуга, који обухватају трошкове редовних и ванредних лекарских прегледа запослених;
- трошкове стручног образовања запослених, који су обрачунати на основу просечних годишњих трошкова насталих приликом стицања, издавања и продужавања рока важења дозволе (или потврде о обучености) и плана обуке. Део трошкова се односи и на спровођење курсева из ваздухопловног енглеског језика за контролоре летења;
- трошкове компјутерских услуга, који се односе на измене постојећих програма и интерну рачунарску мрежу Друштва;
- трошкове репрезентације угоститељских услуга процењене у складу са очекиваном реализацијом у 2019. години, и корпоративним догађајима у 2020. години, а који се односе на трошкове учињене у односу на пословне партнере, обележавања посебних догађаја, организовање манифестација и прослава.

Трошкови премија осигурања су обрачунати за имовину и лица на основу уговорених вредности. Већи део износа намењеног за трошкове осигурања се односи на осигурање од одговорности из делатности које је условљено обавезом Друштва да самостално покрије евентуалну штету нанету трећим лицима, а и у складу са чланом 18. Уговора о потврђивању континуитета. Осим наведеног,

Друштво има и друге издатке по основу прибављања осигурања за запослене, имовину, моторна возила, ваздухоплове, транспортно осигурање и сл.

Трошкови чланарина се односе на чланарине које се плаћају пословним удружењима, коморама и међународним организацијама у вези са обављањем делатности Друштва.

Трошкови пореза обухватају порез на имовину, накнаде за уређење грађевинског земљишта, накнаде за еколошке таксе, порез на употребу ваздухоплова, порез на моторна возила и друго.

За таксе (административне, судске, регистрационе и локалне), царине, трошкове огласа у штампи и другим медијима и остале нематеријалне трошкове, обрачунат је износ на нивоу реализације у 2019. години. Остали трошкови платног промета обухватају и плаћање обавеза (провизија на неискоришћени део кредита - "*Commitment charge*") по основу Уговора о кредиту са Европском банком за обнову и развој (*Operation Number* 49477 од 14.12.2017. године) за реализацију пројекта у оквиру Програма модернизације контроле летења SUSAN.

Табела 15. Нематеријални трошкови

О П И С	ПЛАН 2019 (000 РСД)	РЕАЛИЗАЦИЈА 2019 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 ЕУР)
Нематеријални трошкови	854,614	640,488	695,681	5,881
Трошкови непроизводних услуга	231,907	118,325	146,713	1,240
Трошкови осигурања	125,168	121,891	117,278	991
Порези	51,500	48,583	20,000	169
Чланарине	10,179	8,681	8,060	68
Остали нематеријални трошкови	435,861	343,009	403,630	3,412

4.6 Издавања за ваздухопловне власти

Ваздухопловне власти Републике Србије и државе Црне Горе се, као правни субјекти, са становишта правила и принципа обрачуна трошкова CRCO, представљају независне ентитете у трошкованој бази, који самостално приходују и правдају средства потребна за њихово функционисање и координацију услуге трагања и спасавања.

Друштво, у складу са Законом о ваздушном саобраћају Републике Србије и Законом о ваздушном саобраћају Црне Горе, те Правилником о висини накнаде по основу учешћа у расподјели прихода од терминалних накнада, (бр. 01-5200/1 од 28.12.2011. године), као и Одлуком о дефинисању међусобних обавеза Друштва и Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије по основу учешћа у расподели прихода од терминалних накнада („Службени гласник РС“, број 32/11), има обавезу плаћања одређеног износа средстава на име извршавања регулаторних и надзорних послова за летове на аеродромима у Србији односно Црној Гори. Наведеном законском регулативом је утврђена висина потраживања Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије и Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе од Друштва у износу од 10% од износа наплаћених терминалних накнада за летове на аеродромима Београд, Краљево, Ниш, Вршац, Батајница и Поникве односно за аеродроме у Подгорици и Тивту.

Друштво планира да у 2020. години издвоји 156 милиона РСД за накнаде ваздухопловним властима.

4.7 Финансијски трошкови и остали финансијски расходи (МСФИ 16)

Финансијски трошкови се односе на три основне групе:

- расходе камата по кредитима, обавезама из дужничко-поверилачких односа, затезне и остале камате;
- негативне курсне разлике настале по основу пословних догађаја који се исказују у страним валутама;
- Остали финансијски расходи – МСФИ 16.

Расходи камата обухватају пре свега обавезе по основу Уговора о зајму са Европском инвестиционом банком (EIB), евиденцијски бр. FIN° 23.040 (CS), Serapis N° 2001-0473 од 10. јуна 2005. године, које доспевају на плаћање у 2020. години.

Табела 16. Финансијски трошкови

О П И С	ПЛАН 2019 (000 РСД)	РЕАЛИЗАЦИЈА 2019 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 ЕУР)
Финансијски трошкови и остали финансијски расходи	34,050	224,589	230,678	1,950
Расходи камата	24,000	23,644	19,068	161
Негативне курсне разлике и негативни ефекти валутне клаузуле	10,000	18,435	14,982	127
Остали финансијски расходи – МСФИ 16	50	182,509	196,628	1,662

4.8 Остали трошкови

Остали трошкови представљају трошкове настале због ванредних догађаја који имају за последицу губитак или мањак у току обављања редовне делатности и отпис потраживања. Узимајући у обзир реализацију у 2019. години, у плану за 2020. годину узете су у обзир исправке вредности потраживања од купаца из ранијег периода. У оквиру наведених трошкова, предвиђено је издвајање за донације и спонзорства у износу од 60 милиона РСД за 2020. годину, о чему ће се старати и одлучивати органи управљања Друштва у складу са интерним актима Друштва.

Табела 17. Остали трошкови

О П И С	ПЛАН 2019 (000 РСД)	РЕАЛИЗАЦИЈА 2019 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 РСД)	ПЛАН 2020 (000 ЕУР)
Остали трошкови	60,000	184,696	120,000	1,014
Исправка грешака из ранијих година		57,697	16,000	135
Исправка вред. потраживања од купаца		73,500	44,000	372
Обезвређење некретнина, постројења и опреме				
Остали непоменути расходи	60,000	53,500	60,000	507

4.9 Порези

Порези према различитим нивоима власти регулисани су републичким законима и подзаконским актима. Планирани износ је процењен на основу динамике

измиривања пореза (пореза на добит правних лица, пореза на додату вредност, пореза на имовину и сл.) утврђене одговарајућим законима и подзаконским актима.

Поред наведеног, Друштво је обвезник доприноса организацијама за обавезно социјално осигурање и то доприноса за пензијско и инвалидско осигурање, доприноса за здравствено осигурање и доприноса за случај незапослености у складу са важећом регулативом. Динамика исплате доприноса је на месечном нивоу.

Друштво је обвезник и уплате накнада и такси прописаних законом и подзаконским актима држава оснивача, општина односно града. Порези и доприноси, односно накнаде и таксе, су јавни приходи који се уплаћују на рачуне буџета држава оснивача као и буџета локалних самоуправа (општине, односно града).

По категоризацији пореских обвезника Друштво спада у групу великих пореских обвезника и као такво редовно измирује своје пореске обавезе.

У Финансијском плану за 2020. годину планирани су издаци по основу аконтација пореза на добит за 2020. годину, као и потраживања по основу пореза на додату вредност за месец новембар и децембар 2020. године, који ће бити рефундирани у 2021. години.

4.10 Отплате кредита

Пројекат модернизације и унапређења система управљања ваздушним саобраћајем - FAMUS пројекат, имао је за циљ очување јединственог ваздушног простора, оптимизацију коришћења ваздушног простора, повећавање капацитета (узимајући у обзир повећање обима саобраћаја), те одржање високог нивоа безбедности ваздушног саобраћаја.

FAMUS пројекат модернизације је делом финансиран из кредита од Европске инвестиционе банке (EIB) и Европске банке за обнову и развој (EBRD), по основу:

- Споразума о зајму са EBRD, оперативни бр. 29147 од 9. фебруара 2005. године, и
- Уговора о зајму са EIB, евиденцијски бр. FIN° 23.040 (CS), Serapis N° 2001-0473 од 10. јуна 2005. године.

У складу са динамиком отплате обавеза по основу Уговора о зајму са EIB, планирано је плаћање главнице у износу од око 2,1 милион ЕУР односно око 250 милиона РСД у 2020. години, док су све обавезе по кредиту EBRD (оперативни бр. 29147 од 09.02.2015. године) у потпуности измирене у 2017. години.

5 Инвестиције

5.1.1 Планиране инвестиције у 2020. години и извори финансирања

Укупна вредност планираних инвестиција у 2020. години износи 4,981 милиона РСД, односно 42,104 милиона ЕУР према обрачунском курсу, 1 ЕУР = 118,3 РСД (сопствена средства у износу од 1,297 милиона и средства кредита у износу од 3,684 милиона динара). Имајући у виду да су капитални пројекти Друштва најчешће вишегодишњег карактера, то планирани износ инвестиционих улагања за 2020. годину обухвата и пројекте чија је реализација већ започета у претходном периоду и по којима доспевају плаћања обавеза у 2020. години (преузете обавезе по основу закључених уговора) и инвестиционе пројекте који ће бити започети и делимично или у потпуности реализовани у 2020. години.

Укупан износ планираних инвестиционих улагања у 2020. години је виши у односу на 2019. годину, и у константном је порасту у последњих пет година у складу са

динамиком реализације пројекта у оквиру SUSAN Програма модернизације. Повећана инвестициона активност у наредном периоду се спроводи у циљу даљег унапређења система у складу са стандардима и новим технологијама, одржавањем потребног капацитета и безбедности ваздушног саобраћаја, као и повећања квалитета услуга Друштва.

План инвестиција обухвата набавке које ће се финансирати из сопствених средстава Друштва и из екстерних извора, дугорочних финансијских кредита по уговорима о кредиту закљученим са међународним финансијским институцијама, и то:

- Уговор о кредиту закључен са Европском банком за обнову и развој – EBRD, Бр. SUS.00-65/1148 од 14. децембра 2017. године, и
- Уговор о кредиту закључен са Европском инвестиционом банком – EIB, Бр. SUS.00-65/567 од 25. априла 2018. године.

Однос финансирања из сопствених средстава и средстава из кредита је приказан у следећој табели:

Табела 18. Однос финансирања из сопствених средстава и средстава из кредита

	Сопствена средства	Кредитно задужење
Номинални износ у 000 РСД	1.296.531	3.684.392
Учешће у укупном износу	26,03%	73,97%

Структура финансијских средстава за реализацију инвестиција у укупном износу од 4.980.922.881 РСД, је следећа:

СОПСТВЕНА СРЕДСТВА = 1.296.531.275 РСД

СРЕДСТВА ИЗ КРЕДИТА = 3.684.391.606 РСД

Најзначајнији пројекти чија реализација је започета у претходном периоду на основу закључених уговора или су започети поступци набавки за које су обезбеђена средства, а који се финансирају из сопствених прихода, су:

- **Припремни радови на локацијама и постављање контејнера за потребе инсталације NDB уређаја у Србији и Црној Гори**

Уговор за набавку припремних радова на локацијама и постављање контејнера за потребе инсталације NDB уређаја у Црној Гори је закључен и делимично реализован у 2019. години, док се за радове у Републици Србији очекује закључење уговора и реализација радова у 2020. години. Планирани износ реализације инвестиције у 2020. години је 71 милион динара. Пројекат се реализује у оквиру свеобухватне модернизације радио-навигационих уређаја имајући у виду да је највећи број неусмерених радио фарова (NDB), старости преко 30 година.

- **Реконструкција трафостаница, електроенергетских постројења и објекта - локација Ковиона**

Имајући у виду да је експлоатациони период при крају, спроведен је поступак јавне набавке радова на реконструкцији трафостаница, електроенергетских постројења и објекта на локацији Ковиона и очекује се закључење уговор и почетак радова до краја 2019. године. Ови радови су предвиђени да се реализују и у 2020. години у процењеном износу од 58,5 милиона динара.

- **Набавка и инсталација добара у области електроенергетике**

Уговор за јавну набавку добара у области електро енергетике је закључен у 2019. години и започета је реализација уговора. У 2020. години је планирана целокупна реализација у износу од 45 милиона динара. Овом набавком се наставља вишегодишњи процес замене уређаја за непрекидно напајање и уређаја за једносмерно напајање на свим локацијама Друштва.

- **SMATSA IP комуникациона мрежа**

Уговор за јавну набавку SMATSA IP комуникационе мреже је закључен у 2017. години и планирана је реализација у периоду до 2021. године. У складу са глобалним тенденцијама у ваздухопловству за имплементацијом VoIP технологије и чињеницом да су произвођачи телекомуникационе престају са производњом и подршком за системе који су засновани на TDM технологији, овим пројектом је предвиђена замена постојеће телекомуникационе мреже новом IP мрежом на различитим локацијама Друштва. У току 2020. године је планирана реализација у износу од 47,2 милиона динара.

- **Услуга стручног надзора за радове на изградњи анекса зграде ЦКЛ Београд са торњем АКЛ Београд**

Поступак набавке услуге стручног надзора за радове на изградњи анекса зграде Центра контроле летења (ЦКЛ) Београд са торњем Аеродромске контроле летења (АКЛ) Београд је планиран у 2019. години, а реализација се очекује у периоду 2020-2021. година, за време извођења одговарајућих радова. Планирани износ реализације инвестиције у 2020. години је око 29 милиона динара.

Најзначајнији пројекти чија реализација је започета у претходном периоду на основу закључених уговора или су започети поступци набавки, а који се финансирају се из средстава кредита, су:

- **Унапређење хардвера и софтвера Top-Sky ATC система – проширење система, корак 1 фаза 2 (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EBRD)**

У складу са Политикама и правилима набавке за пројекте финансиране од стране EBRD, 2017. години је спроведен поступка набавке и закључен је уговор за Унапређење хардвера и софтвера Top-Sky ATC система – проширење система – корак 1 фаза 2, са реализацијом у периоду 2017-2020. година. Пројекат се реализује у складу са захтевима дефинисаним регулативом Европске комисије ЕС 716/2014, ATM Мастер планом и SESAR DP 2015 (Deployment program) за

унапређењем софтвера уз набавку хардвера одговарајућих карактеристика. Планирани износ реализације инвестиције у 2020. години је 246 милиона динара.

▪ **Набавка радова на изградњи анекса зграде ЦКЛ Београд са торњем АКЛ Београд (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EIB)**

Постојећи контролни торањ на Аеродрому „Никола Тесла“, Београд, технолошки и функционално не одговара основној намени, пре свега због недостатка простора и застарелости инсталација у објекту, мањка простора и отежаног приступа уређајима за које је неопходно редовно и/или превентивно одржавање од стране ваздухопловно-техничког особља. Такође, имајући у виду проширење оперативних потреба и активности, указала се и потреба за доградњом постојећег објекта ЦКЛ Београд, како у смислу додатног капацитета тако и у технолошком унапређењу. Планираном изградњом оствариће се квалитетнији, безбеднији и сигурнији рад и пружање услуга Друштва. Планирани износ реализације инвестиције у 2020. години је око 1,65 милијарде динара. Очекивани завршетак пројекта је у 2021. години.

За наведени пројекат спроведен је међународни отворени поступак набавке радова у складу са правилима установљеним од стране EIB у Водичу за набавке за пројекте финансиране од стране ове банке, а сагласно одредбама Закона о јавним набавкама Републике Србије.

▪ **Радови на изградњи објекта и приводне инфраструктуре РС Бесна Кобила (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EIB)**

За потребе инсталације нових радарских система и инфраструктурног повезивања објекта, у 2019. години је спроведен међународни отворени поступак набавке радова у складу са правилима установљеним од стране EIB. Имајући у виду да је прибављена једна понуда која је оцењена као неприхватљива, поступак набавке се понавља а реализација пројекта је померена на период 2020-2021. година. Планирани износ реализације инвестиције изградње радарске станице Бесна Кобила у 2020. години је 185 милиона динара.

▪ **Унапређење AMHS система – корак 3 (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EBRD)**

У 2019. години је спроведен поступак набавке сагласно Уговору о кредиту и Политикама и правилима набавке за пројекте финансиране од стране EBRD. Унапређење AFTN/AMHS система - Корак 3 односи се на замену и проширење хардверске платформе AFTN/AMHS система, набавку нових и унапређење постојећих софтверских компоненти система. Унапређење хардвера подразумева да ће све критичне хардверске компоненте, као и корисничка опрема AFTN/AMHS система, бити замењене новим хардверским компонентама, укључујући и набавку додатног TEST система, док се унапређење софтвера односи на додатне функционалности, унапређење оперативног система, увођење додатне функција AFD – Active Flight Database као и имплементацију додатног CADIR подсистема, у складу са ESSIP/LSSIP циљевима EUROCONTROL-а. Уговор је закључен крајем 2019. године, те се већи део реализације и завршетак пројекта очекује у 2020. години. Планирани износ реализације инвестиције у 2020. години је 133 милиона динара.

▪ **Набавка радарских система на локацијама Бесна кобила, TAR Београд и Врсута (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EIB)**

Пројекат набавке и имплементације надзорних система предвиђа проширење постојеће радарске инфраструктуре имплементацијом радарских система на новим локацијама.

Набавка и имплементација радарских система обухвата следеће:

- ✓ набавку и имплементацију PSR+SSR радарског система на локацији Бесна Кобила;

- ✓ набавку и имплементацију PSR+SSR радарског система за потребе покривања области у надлежности ТМА Београд и ЦКЛ Београд;
- ✓ набавка и инсталација SSR радарског система за радарску станицу Врсута.

У току 2019. године су спровођене активности на решавању питања жалбеног механизма у поступцима набавки финансираним од стране Банке, због чега није било могуће реализовати предметни поступак набавке у планираним роковима. Поступак набавке се понавља а реализација пројекта је померена на период 2020-2022. година. Планирани износ реализације инвестиције набавке радарског система на локацији Бесна кобила у 2020. години је 142 милиона динара, на локацији TAR Београд је 227 милиона динара и на локацији радарске станице Врсута је око 51 милион динара.

У структури инвестиционих улагања, нове инвестиције у 2020. години чине 38,5% процената укупних инвестиција, а најзначајнија нова улагања се односе на следеће пројекте:

■ Изградња торња АКЛ Ниш са С-АТСС Београд

Пројекат изградња торња АКЛ Ниш са С-АТСС Београд обухвата следеће активности које ће се реализовати у периоду 2020-2022. година:

- ✓ израда техничке документације за изградњу објекта АКЛ Ниш са С-АТСС Београд;
- ✓ изградња торња АКЛ Ниш са С-АТСС Београд;
- ✓ пројектантски надзор над изградњом торња АКЛ Ниш са С-АТСС Београд;
- ✓ стручни надзор над изградњом торња АКЛ Ниш са С-АТСС Београд, и
- ✓ технички преглед објекта.

У 2020. години планира се почетак реализације активности на изради техничке документације за изградњу објекта која се финансира из сопствених средстава у износу од скоро 9 милиона динара.

■ Унапређење VHF/UHF радио мреже

Унапређење VHF/UHF радио мреже је неопходно како би се обезбедило адекватно радио покривање и у случајевима нерасположивости неких од најзначајнијих радио центара те тиме и олакшао процес редовног одржавања радио система на појединим локацијама. Предвиђена је изградња три нова VHF/UHF радио центра, два на територији Републике Србије и један на територији Црне Горе, а који ће да обезбеде унапређење VHF/UHF радио покривања у југоисточном, јужном и југозападном делу FIR.

Изградња сваке од локација подразумева следеће кораке:

- ✓ обезбеђење урбанистичких предуслова за изградњу телекомуникационог центра и увођење у посед земљишта потребног за изградњу;
- ✓ израду техничке документације за изградњу објекта и неопходне ЕЕ и ТК инфраструктуре;
- ✓ изградњу објекта у Републици Србији и адаптацију објекта у Црној Гори, са изградњом потребне ЕЕ и ТК инфраструктуре;
- ✓ набавку радио опреме.

Набавка радио система је предвиђена да буде заједничка за све три локације, а како би се обезбедила VHF/UHF радио опрема најновије генерације, са подршком за IP ED-137, омогућило лакше одржавање, поједноставила обука и смањили укупни трошкови набавке.

На овај начин се испуњавају све будуће и унапређују постојеће оперативне потребе обласне и торањске контроле летења у погледу говорне комуникације земља-ваздух.

У 2020. години планира се почетак реализације пројекта у погледу решавања имовинско правних односа, куповина земљишта, урбанистичке анализе и израда техничке документације за изградњу VHF/UHF радио центара са пратећом електроенергетском и телекомуникационом инфраструктуром. Укупна вредност улагања у 2020. години, из сопствених средстава, је око 7,5 милиона динара.

▪ **Доградња објекта ТКЛ Подгорица и реконструкција ЕЕ и ТК инфраструктуре око ПСС Подгорица**

У 2020. години планира се започињање активности на реализацији пројекта извођења радова на доградњи објекта ТКЛ Подгорица и реконструкцији ЕЕ и ТК инфраструктуре око ПСС Подгорица.

Пројекат подразумева следеће активности:

- ✓ доградњу објекта ТКЛ Подгорица;
- ✓ реконструкцију ЕЕ и ТК инфраструктуре око ПСС Подгорица
- ✓ стручни надзор над извођењем радова;
- ✓ технички преглед објекта.

Процењени укупни износ улагања из сопствених средстава у 2020. години је око 107 милиона динара и односи се на плаћања по уговору за извођење радова на доградњи објекта ТКЛ Подгорица, за реконструкцију ЕЕ и ТК инфраструктуре око ПСС Подгорица и стручни надзор за радове.

▪ **Унапређење функционалности са преласком на TopSky-ATC систем (product или слично), Корак 2 (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EBRD)**

Од почетка оперативног коришћења 2011. године, TopSky-ATC систем модернизован је кроз 3 целине:

- ✓ унапређење система пре покретања SUSAN програма у пројектима везаним за регулаторне захтеве FPL2012 и GRIB 2;
- ✓ унапређење система корак 1 фаза 1 SUSAN програма – софтверско унапређење;
- ✓ унапређење система у оквиру пројекта корак 1 фаза 2 SUSAN програма – хардверско унапређење са проширењем система.

Предметно унапређење система у оквиру пројекта Корак 2, представља целину са претходним унапређењима главног ATM система - TopSky-ATC система (корак 1.1 и корак 1.2) и као такав је предмет планских докумената од 2015. године.

Иницијално овај пројекат је предвиђао унапређење SMATSA TopSky-ATC система на jHMI платформи. С обзиром на то да се произвођач система изјаснио да jHMI платформа неће бити расположива до 2023. године (најраније) и да ће прва таква интеграција бити могућа најраније 2027. године, стручне службе Друштва су процениле да постоје потребе за унапређењем SMATSA TopSky-ATC система одређеним функционалностима и на постојећој платформи.

Процењује се да ће SMATSA моћи да планира унапређење на jHMI платформи од 2027. године (унапређења која подразумевају имплементацију jHMI заједно са i4D/SWIM и Flight Object функционалностима).

Узимајући у обзир природу саобраћаја, очекивано повећање и чињеницу о комплексности ваздушног саобраћаја у области надлежности Друштва, као и

датум расположивости нове платформе, закључено је да се надоградњом постојеће софтверске платформе са функционалностима које су планиране у оквиру Корак 2 пројекта може задржати ниво безбедности, увећати капацитет пружања услуга и ефикасност пружања услуга до следећег унапређења система које се очекује од 2027. године.

Имајући у виду наведено, у 2020. години се планира почетак реализације Корак 2 пројекта у процењеном износу улагања од око 798 милиона динара.

- **Набавка и имплементација IP VCS система (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EIB)**

Набавка IP VCS система подразумева набавку за потребе Центра контроле летења, Терминалне контроле летења и Аеродромске контроле летења Београд, и за опремање новог Pre-OJT симулатора компонентом VCS система. Истовремено, ово решење подразумева замену постојећег VCS система за потребе АКЛ Ниш и С-ATCC Београд, постојећим back-up системом са локације Београд.

На овај начин су испуњене оперативне потребе свих јединица контроле летења на које се инвестиција односи (ЦКЛ, ТКЛ и АКЛ Београд, АКЛ Ниш) и истовремено је обезбеђен VCS Pre-OJT симулатор.

Процењена вредност улагања у 2020. години је око 34 милиона динара.

- **A-SMGCS систем са припадајућим MLAT сензорима и SMR радарским системима (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EIB)**

A-SMGCS систем је неопходан за пружање услуга у ваздушном саобраћају у савременој јединици аеродромске контроле летења ради омогућавања ефикасног вођења саобраћаја уз одржавање нивоа безбедности у простору надлежности и то на маневарским површинама и на платформама, тамо где не постоји оптичка видљивост, без обзира на временске услове, а нарочито у периодима када су на снази операције при смањеној видљивости.

Повећање обима саобраћаја на Аеродрому Никола Тесла Београд, а посебно повећање броја операција у вршним сатима, будуће промене изгледа аеродрома, пре свега маневарских површина, као и ограничења у коришћењу површина за кретање ваздухоплова за време реконструкције аеродрома Београд, створило је потребу за ефикаснијим радом и оптимизацијом коришћења простора надлежности АКЛ Београд, кроз унапређивање управљања ваздушним саобраћајем и коришћењем технолошких побољшања у пољима комуникација и надзора.

У складу са стратешким циљевима Друштва и оперативних потреба АКЛ Београд, неопходна је имплементација A-SMGCS система са припадајућим MLAT сензорима и SMR радарским системима, како би се обезбедио надзор ваздухоплова и возила на маневарским површинама и на платформама.

Процењена вредност улагања у 2020. години је око 177,5 милиона динара.

- **CCTV систем (средства за финансирање пројекта обезбеђена су из кредита EIB)**

Имајући у виду пројекат изградње новог торња АКЛ Београд, а за потребе пружања услуге контроле летења на маневарским површинама и паркинг позицијама на Аеродрому Никола Тесла, Београд неопходно је обезбедити CCTV систем који ће покривати делове маневарских површина чија је видљивост са позиције контролора летења на торњу онемогућена постојањем физичких препрека.

Процењена вредност улагања у 2020. години је око 47 милиона динара.

6 Ризици и пословне шансе

6.1 Финансијски ризици

Друштво је изложено различитим финансијским ризицима. Управљање ризицима је усмерено на настојање да се у ситуацији непредвидивости финансијских тржишта, потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање сведу на минимум. С тим у вези, финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Друштва овим ризицима.

Друштво је изложено тржишним ризицима од промена девизних курса имајући у виду да послује у међународним оквирима и изложено је и макро ризику, као и ризицима од промена каматних стопа. Ризик проистиче из будућих трговинских трансакција, признатих средстава и обавеза и нето улагања у пословања са иностранством.

Основни финансијски инструменти Друштва су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања као и дугорочни и краткорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања. Друштво не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Друштво је осетљиво на промене девизног курса евра. Финансијска средства су структурално претежно састављена од ненаплаћених потраживања од купаца (највећим делом се односи на дуговања ино-компанија) и од готовине и готовинских еквивалената (девизни рачун). Обавезе се састоје од дугорочних кредита и обавеза према добављачима. Дугорочни кредити се евидентирају у страниој валути, док се обавезе према добављачима за опрему и резервне делове евидентирају у страниој валути, а обавезе према добављачима за фиксне месечне обавезе (струја, птт, гориво итд.) евидентирају у домаћој валути.

Друштво је изложено и ризику од промене каматних стопа на обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик примарно зависи од финансијског тржишта, те Друштво нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Кредити дати по променљивим каматним стопама излажу Друштво каматном ризику новчаног тока, а кредити дати по фиксним каматним стопама ризику промене фер вредности кредитних стопа.

Под ризиком ликвидности, подразумева се како ризик ликвидности плаћања, тако и ризик ликвидности имовине. Ризик ликвидности плаћања везује се за погоршање способности предузећа да уредно исплаћује своје обавезе из пословања док ризик ликвидности имовине јесте ситуација кад предузеће не може у целости да наплати своја потраживања.

Одржавање платежне способности (ликвидности) превасходно је захтев наметнут Друштву од стране повериоца (кредитора), односно правног система. Обезбеђење способности плаћања обавеза претпоставља формирање и држање резерви ликвидности, на нивоу који гарантује ликвидност.

Опрезно управљање ризиком ликвидности подразумева одржавање довољног износа готовине, као и обезбеђење адекватних извора финансирања преко одговарајућег износа кредитних обавеза и могућности.

Ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања измире у потпуности и на време је минимална за рутне услуге. Наиме, EUROCONTORL од јула 2007. године врши фактурисање и наплату у име и за рачун Друштва са стопом наплате потраживања од преко 99% у року од годину дана.

Терминалне и остале услуге Друштво самостално сервисира, тако да је у овом сегменту повећана изложеност ризицима у случају:

- немогућности дужника да обавезе измире у потпуности и на време,
- неадекватних мера заштите потраживања, и
- непокретања поступака принудне наплате потраживања.

Остваривање ризика ненаплате потреживања може довести до пада прилива и нереализације планираних активности, а обично условљава и додатне непланиране трошкове.

6.2 Одступања саобраћаја у односу на прогнозу

Највећи део својих прихода Друштво остварује од пружања услуга у ваздушном саобраћају и самим тим обезбеђује средстава за финансирање пројекта.

Због тога, реализација саобраћаја представља један од кључних фактора који утичу на реализацију плана пословања.

Као основ за пројекцију рутних накнада за 2020. годину коришћена је прогноза приближна BASE сценарију STATFOR прогнозе сервисних јединица и броја летова, која је објављена у октобру 2019. године.

У случају ниже реализације саобраћаја од планиране у „en-route“ делу може доћи до смањења очекиваног прихода од рутних накнада, што може утицати на немогућност реализације целокупног плана пословања.

Виша реализација саобраћаја у „en-route“ делу може утицати на повећање очекиваног прихода који је потребно накнадно расподелити на намене које ће бити у складу са циљевима пословања, стратешким документима и које ће бити могуће оправдати пред корисницима услуга. Ненаменске потрошње повећаног новчаног прилива као и износе плаћеног пореза неће бити могуће укључити у трошковну основу.

6.3 Низак степен реализације планираних инвестиционих улагања

Нереализација планираних инвестиционих улагања Друштва негативно утиче на трошковну базу Друштва у будућем периоду имајући у виду да се, у складу са EUROCONTROL - CRCO принципима, укупан планирани, а неутрошен новац намењен инвестицијама умањује приход у наредним годинама, применом усвојене методологије обрачунавања трошковне базе (*full-cost recovery system*).

Узроци који могу утицати на реализацију инвестиционих улагања се могу поделити на три основне категорије:

- ризици условљени регулаторним и правним питањима: усвајање и примена регулаторних аката, решавање имовинско-правних питања на локацијама, добијања локацијских услова и сл,
- проблеми при реализацији поступка јавних набавки (време трајања жалбеног поступка и сл.), и
- кашњења у реализацији уговора.

Прецизније планирање одговарајућих активности и спровођење плана набавки је један од основних елемената добро спроведеног процеса управљања и контроле. Средства одобрена на седници Проширене комисије EUROCONTROL-а је потребно наменски искористити у датом периоду. Одступање од предвиђених износа и категорија подразумева додатно ангажовање на њиховом накнадном и поновном оправдању и повлачи ризике да образложење не буде прихваћено.

6.4 Неадекватно процењени услови кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава

Уколико план повлачења средстава није реално дефинисан, Друштво ће сносити додатне провизије за неповучена средства које није могуће унапред планирати и не могу се надокнадити од рутних / терминалних накнада, тако да ће представљати додатно оптерећење за текућу ликвидност Друштва.

Основне групе фактора који могу да доведу до неадекватне процене динамике повлачења средстава и укупног износа кредита се могу везати за следеће узроке:

- неадекватна процена вредности пројеката који се финансирају из кредита;
- неадекватна процена потребног времена за реализацију пројеката, поступка набавке, изградњу објеката, производњу и инсталацију опреме, као и њихове међусобне корелације - временска усклађеност уговора за изградњу и адаптацију објеката са динамиком реализације уговора за испоруку и инсталацију опреме и система у тим објектима;
- неадекватна процена временског периода преласка са постојећих на будуће системе – период транзиције;
- неадекватна процена техничких захтева и обима коришћења нове опреме (оперативне потребе за новим системима према потребама пружања ANS услуга – довољни капацитети);
- институционална и административно условљена кашњења реализације планираних активности.

6.5 Мере за уклањање или умањења ризика

6.5.1 Финансијски ризици

За успешно превазилажење могућих стања неликвидности због неадекватне наплате потраживања неопходно је успоставити систем континуалног праћења дужника/потраживања, водити преговоре са клијентима о измирењу дуговања и правовремено покретати правне (принудне) поступке за извршење.

6.5.2 Одступања саобраћаја у односу на прогнозу

Потенцијали разлози за мању реализацију саобраћаја у 2020. години од очекиваног могу бити:

- Потенцијално смањење броја летова на глобалном нивоу услед:
 - повећања оперативних трошкова авио компанија услед пораста цене горива;
 - суспензије Шенгенског споразума;
 - утицаја Brexit-а на смањен број летова из и ка Великој Британији;
 - нове економске или избегличке кризе;
 - терористичких напада;
 - ратних сукоба;
 - природних катастрофа или епидемија;
- Промена токова саобраћаја услед смањења капацитета и расположивости система контроле летења у појединим земљама Европе.

Што се тиче саобраћаја у терминалу, смањење броја летова авио компанија Air Serbia и Montenegro Airlines које укупно учествују са око 50% би имало велики негативан утицај на приход од саобраћаја у терминалу

Друштво планира да преузме следеће кораке ради уклањања или умањења ризика:

- праћење ситуације везане за реализацију саобраћаја на дневном нивоу ради благовременог реаговања на евентуални пад у реализацији en-route саобраћаја;
- дефинисање приоритетних улагања у циљу брже реакције у погледу измене финансијског плана;
- повећање активности комерцијалног сегмента у школовању контролора летења и консалтинг.

6.5.3 Контрола инвестиционих улагања

Успостављање ефикаснијег система планирања, покретања и праћења реализације инвестиционих улагања треба да допринесе отклањању и умањивању ризика који произилазе из ниске реализације планираних инвестиционих улагања. Мере за ублажавање ризика су:

- унапређење поступка планирања, и
- временско усклађивање реализације уговора и дефинисање уговорних рокова.

6.5.4 Неадекватно процењен износ кредита за реализацију стратешких пројеката и динамика повлачења средстава

Ризици везани за неадекватну процену износа екстерних извора финансирања се могу знатно умањити и држати под контролом путем побољшања процеса планирања и увођењем методологије управљања пројектима. Осим тога, за веће пројекте је могуће увести планирање резервних средстава (Contingency plan) и резервног плана (Fallback plan) за случај одступања од планских претпоставки.

7 Финансијски извештаји

7.1 Биланс стања на дан 31.12.2020. године

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				Prethodna godina		
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12.2019.	Početno stanje 01.01.2019.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
0	A. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0001				
	B. STALNA IMOVINA (0003 + 0010 + 0019 + 0024 + 0034)	0002		22,065,991	18,177,062	0
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004 + 0005 + 0006 + 0007 + 0008 + 0009)	0003		160,918	114,485	0
010 i deo 019	1. Ulaganja u razvoj	0004				
011, 012 i deo 019	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0005		95,663	69,230	
013 i deo 019	3. Gudvil	0006				
014 i deo 019	4. Ostala nematerijalna imovina	0007				
015 i deo 019	5. Nematerijalna imovina u pripremi	0008		65,255	45,255	
016 i deo 019	6. Avansi za nematerijalnu imovinu	0009				
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0011 + 0012 + 0013 + 0014 + 0015 + 0016 + 0017 + 0018)	0010		21,903,513	18,061,017	0
020, 021 i deo 029	1. Zemljište	0011		806,302	796,302	
022 i deo 029	2. Građevinski objekti	0012		7,657,183	6,157,890	
023 i deo 029	3. Postrojenja i oprema	0013		8,792,627	7,400,311	
022 i 023	Investicione nekretnine (zakup nekretnina MSFI 16)	0014		2,371,084	2,139,913	
025 i deo 029	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	0015		5,056	5,056	
026 i deo 029	6. Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0016		2,236,759	1,525,836	
027 i deo 029	7. Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0017		8,164	9,371	
028 i deo 029	8. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	0018		26,338	26,338	
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA (0020 + 0021 + 0022 + 0023)	0019		1,560	1,560	0
030, 031 i deo 039	1. Šume i višegodišnji zasadi	0020		1,560	1,560	
032 i deo 039	2. Osnovno stado	0021				
037 i deo 039	3. Biološka sredstva u pripremi	0022				
038 i deo 039	4. Avansi za biološka sredstva	0023				

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				Prethodna godina		
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12.2019.	Početno stanje 01.01.2019.
04 osim 047	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0025 + 0026 + 0027 + 0028 + 0029 + 0030 + 0031 + 0032 + 0033)	0024		0	0	0
040 i deo 049	1. Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	0025				
041 i deo 049	2. Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	0026				
042 i deo 049	3. Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju	0027				
deo 043, deo 044 i deo 049	4. Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	0028				
deo 043, deo 044 i deo 049	5. Dugoročni plasmani ostalim povezanim pravnim licima	0029				
deo 045 i deo 049	6. Dugoročni plasmani u zemlji	0030				
deo 045 i deo 049	7. Dugoročni plasmani u inostranstvu	0031				
046 i deo 049	8. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća	0032				
048 i deo 049	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani	0033				
05	V. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0035 + 0036 + 0037 + 0038 + 0039 + 0040 + 0041)	0034		0	0	0
050 i deo 059	1. Potraživanja od matičnog i zavisnih pravnih lica	0035				
051 i deo 059	2. Potraživanja od ostalih povezanih lica	0036				
052 i deo 059	3. Potraživanja po osnovu prodaje na robni kredit	0037				
053 i deo 059	4. Potraživanje za prodaju po ugovorima o finansijskom lizingu	0038				
054 i deo 059	5. Potraživanja po osnovu jemstva	0039				
055 i deo 059	6. Sporna i sumnjiva potraživanja	0040				
056 i deo 059	7. Ostala dugoročna potraživanja	0041				
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0042				
	G. OBRTNA IMOVINA (0044 + 0051 + 0059 + 0060 + 0061 + 0062 + 0068 + 0069 + 0070)	0043		3,117,397	3,171,510	0
Klasa 1	I. ZALIHE (0045 + 0046 + 0047 + 0048 + 0049 + 0050)	0044		182,341	204,299	0
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0045		166,841	181,841	
11	2. Nedovršena proizvodnja i nedovršene usluge	0046				
12	3. Gotovi proizvodi	0047				
13	4. Roba	0048				
14	5. Stalna sredstva namenjena prodaji	0049				
15	6. Plaćeni avansi za zalihe i usluge	0050		15,500	22,458	
20	II. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0052 + 0053 + 0054 + 0055 + 0056 + 0057 + 0058)	0051		1,781,113	1,739,456	0

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				Prethodna godina		
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12.2019.	Početno stanje 01.01.2019.
200 i deo 209	1. Kupci u zemlji – matična i zavisna pravna lica	52				
201 i deo 209	2. Kupci u Inostranstvu – matična i zavisna pravna lica	53				
202 i deo 209	3. Kupci u zemlji – ostala povezana pravna lica	54				
203 i deo 209	4. Kupci u inostranstvu – ostala povezana pravna lica	55				
204 i deo 209	5. Kupci u zemlji	56		115,800	110,150	
205 i deo 209	6. Kupci u inostranstvu	57		1,665,313	1,629,306	
206 i deo 209	7. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	58				
21	III. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA	59				
22	IV. DRUGA POTRAŽIVANJA	60		27,000	32,247	
236	V. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	61				
23 osim 236 i 237	VI. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0063 + 0064 + 0065 + 0066 + 0067)	62		0	0	0
230 i deo 239	1. Kratkoročni krediti i plasmani – matična i zavisna pravna lica	63				
231 i deo 239	2. Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana pravna lica	64				
232 i deo 239	3. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	65				
233 i deo 239	4. Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	66				
234, 235, 238 i deo 239	5. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	67				
24	VII. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	68		1,016,443	1,019,891	
27	VIII. POREZ NA DODATU VREDNOST	69		45,000	81,260	
28 osim 288	IX. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	70		65,500	94,357	
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001 + 0002 + 0042 + 0043)	71		25,183,388	21,348,571	0
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	72		878,755	878,755	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (0402 + 0411 – 0412 + 0413 + 0414 + 0415 – 0416 + 0417 + 0420 – 0421) ≥ 0 = (0071 – 0424 – 0441 – 0442)	401		13,432,429	13,289,231	0
30	I. OSNOVNI KAPITAL (0403 + 0404 + 0405 + 0406 + 0407 + 0408 + 0409 + 0410)	402		1,873,820	1,873,820	0
300	1. Akcijski kapital	403				
301	2. Udeli društava s ograničenom odgovornošću	404		355	355	
302	3. Ulozi	405				
303	4. Državni kapital	406		1,862,848	1,862,848	
304	5. Društveni kapital	407				
305	6. Zadržni udeli	408				
306	7. Emisiona premija	409				

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				Prethodna godina		
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12.2019.	Početno stanje 01.01.2019.
309	8. Ostali osnovni kapital	410		10,617	10,617	
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	411				
047 i 237	III. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE	412				
32	IV. REZERVE	413		507,044	507,044	
330	V. REVALORIZACIONE REZERVE PO OSNOVU REVALORIZACIJE NEMATERIJALNE IMOVINE, NEKRETNINA, POSTROJENJA I OPREME	414		3,383,357	3,374,833	
33 osim 330	VI. NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVATNOG REZULTATA (potražna salda računa grupe 33 osim 330)	415				
33 osim 330	VII. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU HARTIJA OD VREDNOSTI I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVATNOG REZULTATA (dugovna salda računa grupe 33 osim 330)	416		38,961	58,961	
34	VIII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0418 + 0419)	417		7,707,169	7,592,495	0
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	418		7,592,495	7,534,703	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	419		114,674	57,792	
	IX. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	420				
35	X. GUBITAK (0422 + 0423)	421		0	0	
350	1. Gubitak ranijih godina	422				
351	2. Gubitak tekuće godine	423		0	0	
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I OBAVEZE (0425 + 0432)	424		9,212,792	5,821,750	0
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0426 + 0427 + 0428 + 0429 + 0430 + 0431)	425		950,000	931,337	0
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	426				
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	427				
403	3. Rezervisanja za troškove restrukturiranja	428				
404	4. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	429		935,000	887,826	
405	5. Rezervisanja za troškove sudskih sporova	430		15,000	43,511	
402 i 409	6. Ostala dugoročna rezervisanja	431				
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0433 + 0434 + 0435 + 0436 + 0437 + 0438 + 0439 + 0440)	432		8,262,792	4,890,413	0
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	433				
411	2. Obaveze prema matičnim i zavisnim pravnim licima	434				
412	3. Obaveze prema ostalim povezanim pravnim licima	435				
413	4. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana	436				
414	5. Dugoročni krediti i zajmovi u zemlji	437				
415	6. Dugoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	438		5,089,922	1,905,530	

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos		
				Prethodna godina		
				Tekuća godina	Krajnje stanje 31.12.2019.	Početno stanje 01.01.2019.
416	7. Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	439		3,172,870	2,984,883	
419	8. Ostale dugoročne obaveze	440				
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	441		635,000	615,409	
42 do 49 (osim 498)	G. KRATKOROČNE OBAVEZE (0443 + 0450 + 0451 + 0459 + 0460 + 0461 + 0462)	442		1,903,168	1,622,182	0
42	I. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0444 + 0445 + 0446 + 0447 + 0448 + 0449)	443		250,000	245,331	0
420	1. Kratkoročni krediti od matičnih i zavisnih pravnih lica	444				
421	2. Kratkoročni krediti od ostalih povezanih pravnih lica	445				
422	3. Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	446				
423	4. Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	447				
427	5. Obaveze po osnovu stalnih sredstava i sredstava obustavljenog poslovanja namenjenih prodaji	448				
424, 425, 426 i 429	6. Ostale kratkoročne finansijske obaveze	449		250,000	245,331	
430	II. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	450		230,000	195,329	
43 osim 430	III. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0452 + 0453 + 0454 + 0455 + 0456 + 0457 + 0458)	451		716,437	623,966	0
431	1. Dobavljači – matična i zavisna pravna lica u zemlji	452				
432	2. Dobavljači – matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	453				
433	3. Dobavljači – ostala povezana pravna lica u zemlji	454				
434	4. Dobavljači – ostala povezana pravna lica u inostranstvu	455				
435	5. Dobavljači u zemlji	456		230,000	193,307	
436	6. Dobavljači u inostranstvu	457		486,348	430,570	
439	7. Ostale obaveze iz poslovanja	458		89	89	
44, 45 i 46	IV. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	459		510,000	465,700	
47	V. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST	460		35,000	20,119	
48	VI. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE	461		136,731	55,097	
49 osim 498	VII. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	462		25,000	16,640	
	D. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0412 + 0416 + 0421 – 0420 – 0417 – 0415 – 0414 – 0413 – 0411 – 0402) ≥ 0 = (0441 + 0424 + 0442 – 0071) ≥ 0	463				
	Đ. UKUPNA PASIVA (0424 + 0442 + 0441 + 0401 – 0463) ≥ 0	464		25,183,388	21,348,572	0
89	E. VANBILANSNA PASIVA	465		878,755	878,755	

7.2 Биланс успеха за период од 01.01. до 31.12.2020. године

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
60 do 65, osim 62 i 63	A. POSLOVNI PRIHODI (1002 + 1009 + 1016 + 1017)	1001		10,524,641	10,012,421
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003 + 1004 + 1005 + 1006 + 1007 + 1008)	1002			
600	1. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1003			
601	2. Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1004			
602	3. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1005			
603	4. Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1006			
604	5. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1007			
605	6. Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	1008			
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1010 + 1011 + 1012 + 1013 + 1014 + 1015)	1009		10,187,009	9,698,097
610	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1010			
611	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	1011			
612	3. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	1012			
613	4. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na inostranom tržištu	1013			
614	5. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1014		566,118	437,891
615	6. Prihodi od prodaje gotovih proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1015		9,620,891	9,260,206
64	III. PRIHODI OD PREMIJA, SUBVENCIJA, DOTACIJA, DONACIJA I SL.	1016			
65	IV. DRUGI POSLOVNI PRIHODI	1017		337,632	314,324
	RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA				
50 do 55, 62 i 63	B. POSLOVNI RASHODI (1019 – 1020 – 1021 + 1022 + 1023 + 1024 + 1025 + 1026 + 1027 + 1028 + 1029) ≥ 0	1018		10,139,907	9,662,146
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1019			
62	II. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1020			
630	III. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRŠENIH USLUGA	1021			
631	IV. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA I NEDOVRŠENIH USLUGA	1022			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
51 osim 513	V. TROŠKOVI MATERIJALA	1023		41,883	30,427
513	VI. TROŠKOVI GORIVA I ENERGIJE	1024		190,799	142,379
52	VII. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	1025		6,480,800	6,261,853
53	VIII. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1026		887,825	871,541
540	IX. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1027		1,323,165	1,234,540
540	Amortizacija sredstava sa pravom korišćenja - MSFI 16			278,356	261,372
541 do 549	X. TROŠKOVI DUGOROČNIH REZERVISANJA	1028		85,000	90,000
55	XI. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1029		852,078	770,034
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001 – 1018) ≥ 0	1030		384,734	350,275
	G. POSLOVNI GUBITAK (1018 – 1001) ≥ 0	1031			
66	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1033 + 1038 + 1039)	1032		53,517	52,904
66, osim 662, 663 i 664	I. FINANSIJSKI PRIHODI OD POVEZANIH LICA I OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI (1034 + 1035 + 1036 + 1037)	1033			
660	1. Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	1034			
661	2. Finansijski prihodi od ostalih povezanih pravnih lica	1035			
665	3. Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	1036			
669	4. Ostali finansijski prihodi	1037			
662	II. PRIHODI OD KAMATA (OD TREĆIH LICA)	1038		36,927	36,380
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE (PREMA TREĆIM LICIMA)	1039		16,590	16,524
56	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1041 + 1046 + 1047)	1040		230,678	224,589
56, osim 562, 563 i 564	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA I OSTALI FINANSIJSKI RASHODI (1042 + 1043 + 1044 + 1045)	1041		196,628	182,509
560	1. Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	1042			
561	2. Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1043			
565	3. Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	1044			
566 i 569	4. Ostali finansijski rashodi	1045		196,628	182,509

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
562	II. RASHODI KAMATA (PREMA TREĆIM LICIMA)	1046		19,068	23,644
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE (PREMA TREĆIM LICIMA)	1047		14,982	18,436
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1032 – 1040)	1048			
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1040 – 1032)	1049		177,161	171,685
683 i 685	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1050		256,600	240,465
583 i 585	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI OSTALE IMOVINE KOJA SE ISKAŽUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1051		44,000	73,500
67 i 68, osim 683 i 685	J. OSTALI PRIHODI	1052		10,500	6,245
57 i 58, osim 583 i 585	K. OSTALI RASHODI	1053		60,000	53,499
	L. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1030 – 1031 + 1048 – 1049 + 1050 – 1051 + 1052 – 1053)	1054		370,674	298,301
	LJ. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1031 – 1030 + 1049 – 1048 + 1051 – 1050 + 1053 – 1052)	1055			
69-59	M. NETO DOBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1056			
59-69	N. NETO GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, RASHODI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1057		16,000	57,216
	NJ. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1054 – 1055 + 1056 – 1057)	1058		354,674	241,085
	O. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1055 – 1054 + 1057 – 1056)	1059			
	P. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1060		240,000	226,276
deo 722	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1061			1,500
deo 722	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1062			
723	R. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1063			

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	I z n o s	
				Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5	6
	S. NETO DOBITAK (1058 – 1059 – 1060 – 1061 + 1062)	1064		114,674	13,309
	T. NETO GUBITAK (1059 – 1058 + 1060 + 1061 – 1062)	1065			
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MANJINSKIM ULAGAČIMA	1066			
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA VEĆINSKOM VLASNIKU	1067			
	III. ZARADA PO AKCIJI				
	1. Osnovna zarada po akciji	1068			
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1069			

7.3 Извештај о новчаним токовима у периоду од 01.01. до 31.12.2020. године

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	3001	10,496,192	10,334,404
1. Prodaja i primljeni avansi	3002	9,837,943	9,630,417
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3003	53,517	36,380
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3004	604,732	667,607
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	3005	8,952,696	9,003,451
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	3006	2,637,325	2,942,797
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3007	6,041,321	5,765,953
3. Plaćene kamate	3008	34,050	31,629
4. Porez na dobitak	3009	240,000	263,072
5. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3010		
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3011	1,543,496	1,330,953
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3012		
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3013	-	-
1. Prodaja akcija i udela (neto prilivi)	3014		
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3015		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	3016		
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3017		
5. Primljene dividende	3018		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	3019	4,980,923	2,192,704
1. Kupovina akcija i udela (neto odlivi)	3020		
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3021	4,980,923	2,192,704
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	3022		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3023		
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3024	4,980,923	2,192,704
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 5)	3025	3,684,392	926,357
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3026		

Pozicija	AOP	Iznos	
		Teкуća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
2. Dugoročni krediti (neto prilivi)	3027	3,684,392	926,357
3. Kratkoročni krediti (neto prilivi)	3028		
4. Ostale dugoročne obaveze	3029		
5. Ostale kratkoročne obaveze	3030		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 6)	3031	250,000	472,000
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3032		
2. Dugoročni krediti (odlivi)	3033	250,000	472,000
3. Kratkoročni krediti (odlivi)	3034		
4. Ostale obaveze (odlivi)	3035		
5. Finansijski lizing	3036		
6. Isplaćene dividende	3037		
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3038	3,434,392	454,357
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3039		
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001 + 3013 + 3025)	3040	14,180,584	11,260,761
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3005 + 3019 + 3031)	3041	14,183,619	11,668,155
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3040 – 3041)	3042		
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3041 – 3040)	3043	3,035	407,394
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3044	1,019,891	1,427,318
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3045		
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3046	413	33
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3042 – 3043 + 3044 + 3045 – 3046)	3047	1,016,443	1,019,891

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ

Зоран Костић

8 Ознаке и скраћенице

ACC	Area Control Centre (Центар обласне контроле летења)
ADS-B	Automatic dependent surveillance-broadcast (Аутоматско поуздано праћење ваздухоплова - предаја)
AFTN	Aeronautical Fixed Telecommunication Network (Фиксна ваздухопловна телекомуникациона мрежа)
AIP	Aeronautical Information Publication (Зборник ваздухопловних информација)
AIS	Aeronautical Information Services (Услуге ваздухопловног информисања)
AMHS	ATS Message Handling System (Систем за обраду порука у ваздушном саобраћају)
ASM	Airspace Management (Управљање ваздушним простором)
ATC	Air Traffic Control (Контрола ваздушног саобраћаја)
ATFCM	Air Traffic Flow and Capacity Management (Управљање протоком ваздушног саобраћаја и капацитетом)
ATM	Air Traffic Management (Управљање ваздушним саобраћајем)
ATS	Air Traffic Services (Услуге у ваздушном саобраћају)
CAMO	Continuing Airworthiness Management Организација (Организација за обезбеђивање континуалне пловидбености)
CCC	Центар контроле летења
CNS	Communication. Navigation. Surveillance Services (Услуге комуникације, навигације и надзора)
CPL	Commercial Pilot Licence (Дозвола професионалног пилота ваздухоплова)
CRCO	Central Route Charges Office (Eurocontrol служба за наплату рутних накнада)
DME	Distance Measuring Equipment (Опрема за мерење удаљености)
DPS	Data Processing System (Систем за обраду података)
DVOR	Doppler VOR (Доплерски VOR)
EAD	European AIS Database (Европска AIS база података)
EASA	European Aviation Safety Agency (Европска Агенција за безбедност ваздухопловства)
EATMP	European ATM Plan (Европски план за управљање ваздушним саобраћајем)
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Европска банка за обнову и развој)
ECAA	European Common Aviation Area (Заједничко европско подручје)
ECAC	European Civil Aviation Conference (Европска конференција за цивилно ваздухопловство)
EIB	European Investment Bank (Европска инвестициона банка)
ESSIP	European Single Sky Implementation (Европски план имплементације Јединственог неба)
FAMUS	Future ATM Modernization and Upgrade System (Пројекат будуће модернизације и унапређења система управљања ваздушним саобраћајем)
FIN	Финансијска служба
FIR	Flight Information Region (Област летних обавештења)
FPL	Flight Plan (План лета)
FTO	Flight Training Organisation (Организација за летачку обуку)
HUM	Служба за људске ресурсе
IACA	International Air Carrier Association (Међународно удружење авио превозилаца)
ICAO	International Civil Aviation Organization (Међународна организација за цивилно ваздухопловство)
ICT	Information and communications technology (Информационо комуникационе технологије)
ILS	Instrument Landing System (Систем слетања по инструментима)
IP	Internet Protocol (Интернет протокол)

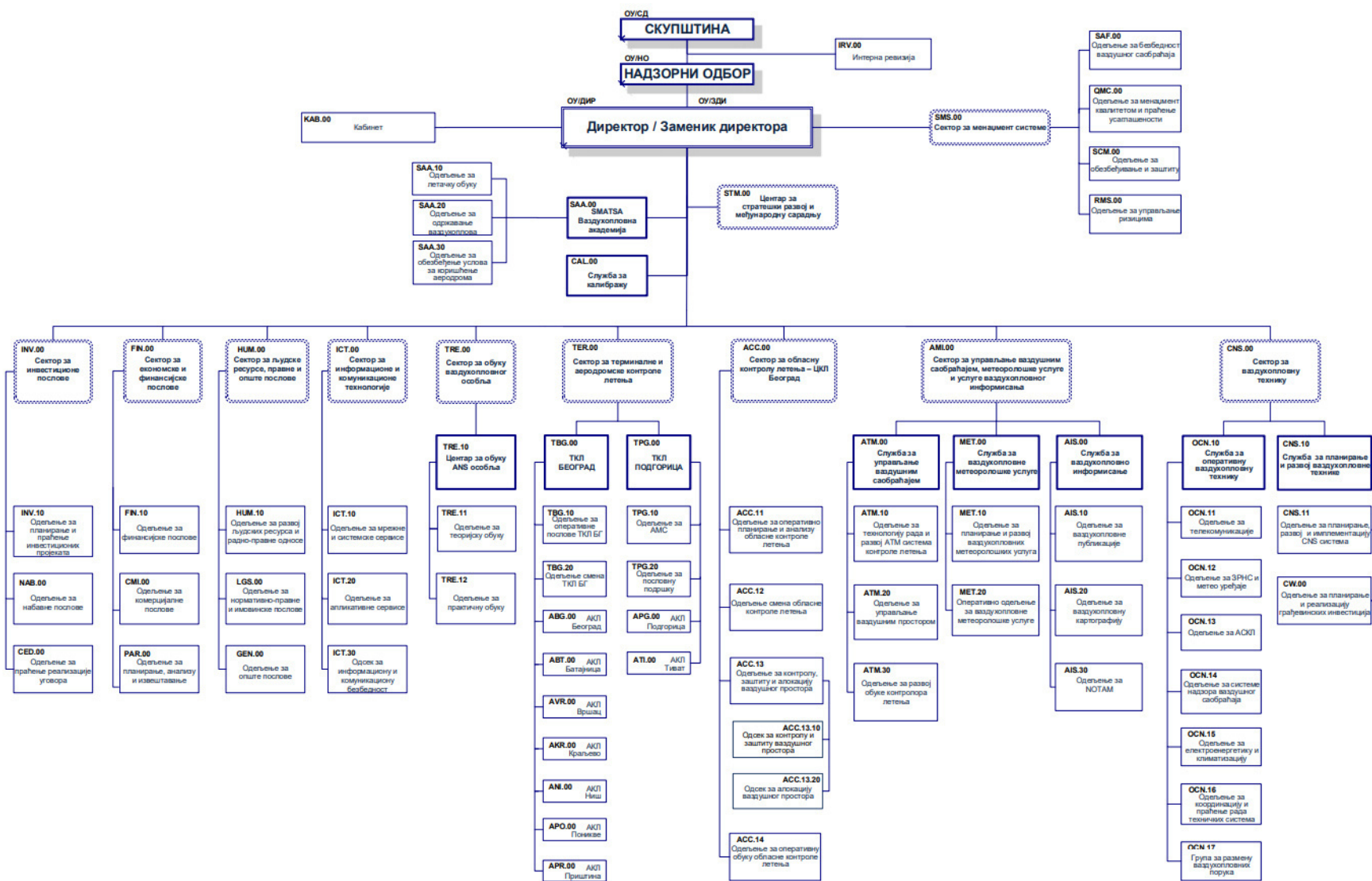
ISO	International Organization for Standardization (Међународна организација за стандардизацију)
IT	Information Technology (Информационе технологије)
KAB	Кабинет
KAL	Служба за калибражу
LSSIP	Local Single Sky Implementation Plan (Локални план имплементације јединственог неба)
MET	Ваздухопловно-метеоролошка служба
NAB	Набавна служба
OLDI	On-Line Data Interchange (Размена података са рачунаром прикљученим на мрежи)
PANS OPS	Procedures for Air Navigation Services - Aircraft Operations (Процедуре за услуге у ваздушној пловидби – Операције ваздухоплова)
PAR	Служба за планирање и извештавање
PTT	Part Task Trainer (Обука на компјутерском тренажеру)
SAA	SMATSA Ваздухопловна академија
SBP	Strategic Business Plan (Стратешки план пословања)
SEC	Секретаријат
SES	Single European Sky (Јединствено европско небо)
SGS	Société Générale de Surveillance
SMATSA	Serbia and Montenegro Air Traffic Services Agency (Агенција за контролу летења Србије и Црне Горе)
SQS	Служба за безбедност, квалитет и обезбеђивање
STATFOR	Eurocontrol Air Traffic Statistic and Forecast Unit (Eurocontrol јединица за статистику и прогнозе)
TEA	Test for English for Aviation (Тест из ваздухопловног енглеског језика)
TRE	Центар за обуку
TWR	Aerodrome Control Tower (Аеродромски контролни торањ)
UHF	Ultra High Frequency (Ултивисока учестаност)
UIR	Upper Information Region (Област летних обавештења на већим висинама)
UPS	Uninterrupted Power Supply (Извор непрекидног напајања)
VCS	Voice Communication System (Систем за гласовну комуникацију)
VDF	Very high frequency Direction-Finding station (Радио гониометарска станица врло високе учестаности)
VHF	Very High Frequency (Врло висока учестаност)
VOR	VHF Omnidirectional Radio Beacon (Свесмерни радио фар врло високе учестаности)
WMO	World Meteorological Organization (Светска метеоролошка организација)
BMO	Ваздухопловно метеоролошко особље
BMЦ	Ваздухопловни метеоролошки центар
ДЦВ	Директорат Цивилног Ваздухопловства
ЗРНС	Земаљска радио-навигациона средства
РС	Радарска станица
ТКЛ	Терминална контрола летења
ЦКЛ	Центар контроле летења

9

Прилози

Р.бр.	Назив прилога	Број страна прилога
1.	Организациона структура Друштва	1
2.	Стање дуговања на дан 31.12.2019. године	1
3.	Одлука бр 161 - EUROCONTROL Проширеног комитета	2
4.	Извештаји о кредитима	2
5.	Маса за зараде, број запослених и просечна зарада по месецима	3
6.	Накнаде чланова Надзорног одбора и Скупштине друштва	2

9.1 Прилог 1 – Организациона структура Друштва

9.2 Прилог 2 – Стање дуговања на дан 31.12.2019. године

Кредитор	Корисник	Бр. зајма	Пројекат/Програм	Уговорени износ кредита	Укупно искоришћено до 31.12.2019.	Укупно отплаћена главница до 31.12.2019.	Стање дуга 30.11.2019.	Трансакције у ДЕЦЕМБРУ 2019. године				Стање дуга 31.12.2019.	Валута	
								Повлачења	Плаћена главница	Плаћена камата	Плаћен commitment charge / front-end commission / other			
EIB	Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд	FIN°23.040 (CS) Serapis N° 2001-0473 од 10.06.2005.	Пројекат будуће модернизације и унапређења система управљања ваздушним саобраћајем - FAMUS	32.301.204,35	32.301.204,35	29.199.720,18	3.424.108,80		322.624,63	30.449,58		3.101.484,17	ЕУР	
EIB	Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд	FIN°88.008 (RS) Serapis N° 2017-0436 од 25.04.2018.	Програм модернизације контроле летења - SUSAN	45.000.000,00	3.488.773,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	ЕУР	
EBRD	Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд	Operation Number 49477 од 14.12.2017.	Програм модернизације контроле летења - SUSAN	35.000.000,00	15.357.179,85	0,00	14.521.846,50	835.333,35				15.357.179,85	ЕУР	
												31.12.2019.	18.458.664,02	ЕУР

9.3 Прилог 3 - Одлука бр 161 - EUROCONTROL Проширеног комитета

ЕВРОПСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА БЕЗБЕДНОСТ ВАЗДУШНЕ ПЛОВИДБЕ

EUROCONTROL

- Одлуке Проширене Комисије -

ОДЛУКА бр.19/161

у вези са утврђивањем јединичних тарифа за период примене који почиње 1. јануара 2020. године

ПРОШИРЕНА КОМИСИЈА,

узимајући у обзир Међународну конвенцију EUROCONTROL-а везану за сарадњу у безбедности ваздушне пловидбе, измењену и допуњену у Бриселу 12. фебруара 1981. године, и посебно њен члан 5.2;

узимајући у обзир мултилатерални уговор везан за рутне накнаде, датиран 12. фебруара 1981. године, и посебно његове чланове 3.2(е) и 6.1(а);

на предлог проширеног Комитета и Привременог савета,

ДОНОСИ СЛЕДЕЋУ ОДЛУКУ:

Једини члан

Јединичне тарифе које се налазе у прилогу ове одлуке су одобрене и ступиће на снагу 1. јануара 2020. године.

У Бриселу, дана 28. новембар 2019 год.

Tatevik Revazyan
Председница Комисије

19-161 SR

Јединичне тарифе примјењиве од 1. јануара 2020. године

ЗОНА	Општа јединична тарифа у еврима	Примијењени валутни курс 1 евро =
Белгија / Луксембург *	91,14	-/-
Немачка *	63,74	-/-
Француска *	58,82	-/-
Уједињено Краљевство	62,03	0.890824 GBP
Холандија *	67,39	-/-
Ирска *	24,61	-/-
Швајцарска	91,07	1.09026 CHF
Португал - Лисабон *	38,13	-/-
Аустрија *	59,58	-/-
Континентална Шпанија *	51,08	-/-
Шпанска Канарска острва *	43,73	-/-
Португал - Санта Марија *	7,91	-/-
Грчка *	32,30	-/-
Турска	28,64	6.27890 TRY
Малта *	27,42	-/-
Италија *	66,15	-/-
Кипар *	20,18	-/-
Мађарска	27,60	332.203 HUF
Норвешка	50,55	9.91639 NOK
Данска	57,66	7.46210 DKK
Словенија *	51,92	-/-
Румунија	38,34	4.73630 RON
Чешка Република	45,10	25.8424 CZK
Шведска	47,51	10.6865 SEK
Словачка *	45,85	-/-
Хрватска	42,15	7.39803 HRK
Бугарска	28,73	1.95524 BGN
Северна Македонија	45,10	61.0371 MKD
Молдавија	63,09	19.4005 MDL
Финска *	43,66	-/-
Албанија	48,57	121.084 ALL
Босна и Херцеговина	31,61	1.95365 BAM
Србија / Црна Гора / КФОР	31,14	117.458 RSD
Литванија *	36,94	-/- LTL
Пољска	44,89	4.35175 PLN
Арменија	31,55	523.024 AMD
Летонија *	27,40	-/-
Грузија	27,73	3.24476 GEL
Естонија *	31,51	-/-

*: Држава која учествује у ЕМУ.

9.4 Прилог 4 – Извештаји о кредитима

ИЗВЕШТАЈ О КОНТРОЛИ УГОВОРА О КРЕДИТУ, ОДНОСНО ЗАЈМУ ЗА КОЈИ ЈЕ РЕПУБЛИКА СРБИЈА ДАЛА ГАРАНЦИЈУ ИЛИ КОНТРАГАРАНЦИЈУ

Подаци на дан 31. децембар 2019.

КОРИСНИК кредита, односно зајма	Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд			
Матични број	17520407			
ПИБ	103170161			
Седиште корисника	Трг Николе Пашића бр. 10, 11000 Београд			
Лице за контакт	Ивана Белановић			
Телефон	011 / 321 8005			
КРЕДИТОР	Европска инвестициона банка			
Назив пројекта за који је узет кредит	Будућа модернизација и усавађање система управљања контролом летења			
Датум закључења уговора	10.06.2005. - ЕИБ			

1 EUR = 117.5876

I

Ред. број		валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
1.	Кредит, односно зајам за који се даје извештај	ЕУР	31,280,000.00	31,280,000.00	3,678,140,128.00
2.	Повучена средства кредита, односно зајма	ЕУР	29,717,108.00	29,717,108.00	3,494,363,408.90
3.	Неповучена средства кредита, односно зајма	ЕУР	1,562,892.00	1,562,892.00	183,776,719.10
4.	Отплаћен износ кредита, односно зајма	ЕУР	26,863,742.57	26,863,742.57	3,158,843,015.31
5.	Салдо кредита, односно зајма (2 - 4)	ЕУР	2,853,365.44	2,853,365.44	335,520,393.59
6.	Укупно плаћена камата	ЕУР	7,783,353.09	7,783,353.09	915,225,809.56
7.	Укупно плаћена провизија за неповучена средства	ЕУР			
* 8.	Укупно плаћени остали трошкови	ЕУР	352.00	352.00	41,390.98

*Навести врсту трошкова затезна камата

Ред. број	План повлачења средстава кредита, односно зајма	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
9.	у 2020. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2020. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2021. години	ЕУР			
	у 2022. години	ЕУР			

Ред. број	План отплате главнице кредита, односно зајма	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
10.	у 2020. години до 30. јуна	ЕУР	848,987.79	848,987.79	99,830,437.17
	у 2020. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР	752,808.20	752,808.20	88,520,909.22
	у 2021. години	ЕУР	616,378.97	616,378.97	72,478,523.63
	у 2022. години	ЕУР	635,190.48	635,190.48	74,690,523.57

Ред. број	План плаћања камате по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
11.	у 2020. години до 30. јуна	ЕУР	20,605.50	20,605.50	2,422,951.01
	у 2020. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР	30,275.03	30,275.03	3,559,967.98
	у 2021. години	ЕУР	33,277.58	33,277.58	3,913,030.48
	у 2022. години	ЕУР	14,466.09	14,466.09	1,701,032.71

Ред. број	План плаћања провизије по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
12.	у 2020. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2020. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2021. години	ЕУР			
	у 2022. години	ЕУР			

Ред. број	План плаћања осталих трошкова по кредиту, односно зајму	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
13.	у 2020. години до 30. јуна	ЕУР			
	у 2020. години од 30. јуна до 31. децембра	ЕУР			
	у 2021. години	ЕУР			
	у 2022. години	ЕУР			

Износ кредита, односно зајма који је платила Република Србија као гарант или контрагарант

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
14.					
УКУПНО:					

Износ кредита, односно зајма који је рефундиран Републици Србији

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
15.					
УКУПНО:					

Износ кредита, односно зајма који није рефундиран Републици Србији

Ред. број	основ	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
16.					

Кад и како ће се извршити рефундација:

II

Ред. број	Пројекат за који је узет кредит, односно зајам	валута	износ у уговореној валути	износ у еврима	износ у динарима
1	2	3	4	5	6
1.	Укупна вредност пројекта за који је узет кредит	ЕУР	75,745,418.21	75,745,418.21	8,906,721,938.39
	Сопствена средства	ЕУР	16,144,208.76	16,144,208.76	1,898,358,762.26
	Донације	ЕУР			
	Остали кредити	ЕУР	59,601,209.45	59,601,209.45	7,008,363,176.14
	Остало	ЕУР			

Ред. број	Укупно утрошена средства у динарима до датума за који се достављају подаци	Процент утрошених средстава за пројекат	Процент реализације пројекта
1	2	3	4
2.	3,494,363,408.90	39%	100.00%

Кад се планира завршетак пројекта

Пројекат је завршен у 2012. години

Напомена: Наведени износи се односе на 92% вредности пројекта за који гарантује Република Србија. За 8% вредности пројекта, гаранцију даје Црна Гора. Пројекат је јединствена целина.

У периоду од 01.07.2019. године до 31.12.2019. године, није било повлачења средстава из кредита, плаћена је главница у износу од 2.028.781,41 ЕУР (92% износа је 1.866.478,90 ЕУР), и плаћена је камата у износу од 112.579,12 ЕУР (92% износа је 103.572,79 ЕУР).

Преостали износ расположивих средстава из кредита од 1.698.795,65 ЕУР (92% од овог износа је 1.562.892,00), отказан је након истека рока расположивости средстава из кредита.

Београд, 29. новембар 2019. године

М. П

потпис овлашћеног лица ЈУП

потпис овлашћеног лица корисника кредита, односно зајма

9.5 Прилог 5 – Маса за зараде, број запослених и просечна зарада по месецима

Табела 19. Очекивана реализација у 2019. години за масу зарада, број запослених и просечну зараду по месецима (износи у РСД)

Очекивана реализација 2019.	УКУПНО ¹			СТАРОЗАПОСЛЕНИ			НОВОЗАПОСЛЕНИ ⁴			ПОСЛОВОДСТВО ²			
	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	Ново запослени	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада
	a=d+g+j	b=e+h+k	c=b/a	d	e	f=e/d	g	h	i=h/g	j		k	l=k/j
I	923	383,230,404	415,201	910	372,394,091	409,224	0			13	0	10,836,313	833,563
II	925	368,038,651	397,880	909	356,410,605	392,091	3	512,672	170,891	13	0	11,115,374	855,029
III	934	367,836,972	393,830	909	352,769,189	388,085	12	3,440,604	286,717	13	0	11,627,179	894,398
IV	932	384,650,112	412,715	906	368,331,836	406,547	13	4,682,969	360,228	13	0	11,635,307	895,024
V	933	400,545,073	429,309	905	383,869,286	424,165	15	4,710,796	314,053	13	0	11,964,991	920,384
VI ³	936	611,518,799	653,332	903	587,094,629	650,160	20	9,312,620	465,631	13	0	15,111,550	1,162,427
VII	937	397,927,224	424,682	900	379,985,357	422,206	24	6,846,826	285,284	13	0	11,095,041	853,465
VIII	941	392,945,430	417,583	898	371,396,496	413,582	30	9,994,173	333,139	13	0	11,554,760	888,828
IX	941	435,847,033	463,174	895	410,131,172	458,247	33	13,087,535	396,592	13	0	12,628,326	971,410
X ³	940	392,303,705	417,344	893	367,641,428	411,693	34	12,511,984	368,000	13	0	12,150,292	934,638
XI	940	390,303,705	415,217	893	366,234,960	410,118	34	12,513,984	368,058	13	0	11,554,760	888,828
XII	938	390,303,705	416,102	889	365,430,960	411,058	36	13,317,984	369,944	13	0	11,554,760	888,828
УКУПНО ⁴	11,220	4,915,450,810	5,256,368	10,810	4,681,690,009	5,197,176	254	90,932,147	3,718,538	156	0	142,828,654	10,986,820
ПРОСЕК	935	409,620,901	438,031	901	390,140,834	433,098	21	7,577,679	309,878	13	0	11,902,388	915,568
Напомене:													
1. У датом прегледу, у одељку УКУПНО, за податак о броју запослених коришћен је податак на крају месеца што је у складу са табелом Флуктуације запослених													
3. Укупна маса зарада у месецу јуну увећана је за износ регреса. Регрес се, у складу са Колективним уговором, исплаћује једнократно уз исплату зараде за месец јун. На повећање укупне масе зарада у јуну, јулу, августу и септембру утичу и исплате у складу са чл. 34. Колективног уговора SMATSA доо (ОУ/ДИР – 150/1, од 29. јануара 2018. године), као и исплате у мају и октобру у скалду са Чланом 1. Анекса II, Колективног уговора, који поразумева могућност увећања зарада контролорима летења због комплексности и сложености обављања послова у условима повећаног интензитета саобраћаја. Такође, на исплаћени износ у септембру месецу утичу исплате износа у висини 25% просечне нето зараде у SMATSA доо исплаћене у претходној календарској години на основу Члана 47. Колективног уговора SMATSA доо (ОУ/ДИР – 150/1, од 29. јануара 2018. године) имаоцима дозволе контролора летења ради очувања радне и здравствене способности.													
4. Повећање масе зарада планирано је у складу са променом у квалификационој структури запослених у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова и са одобреним средствима за зараде запослених од стране EUROCONTROL-а.													
5. Средства за новозапослене су резервисана и реализаована у складу са постојећом регулативом.													

Табела 20. Планирана маса зарада, број запослених и просечна зарада по месецима у 2020. години (износи у РСД)

ПЛАН 2020.	УКУПНО ¹			СТАРОЗАПОСЛЕНИ			НОВОЗАПОСЛЕНИ ⁴			ПОСЛОВОДСТВО ²			
	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада	Број запослених	Новозапослени	маса зарада (брuto 1)	просечна бруто зарада
	a=d+g+j	b=e+h+k	c=b/a	d	e	f=e/d	g	h	i=h/g	j	0	k	l=k/j
I	937	388,127,140	414,223	894	375,505,845	420,029	7	1,568,255	224,036	13	0	11,053,040	850,234
II	946	391,881,781	414,251	894	374,614,196	419,032	20	5,985,480	299,274	13	0	11,282,104	867,854
III	951	392,807,419	413,047	893	373,931,366	418,736	25	7,074,466	282,979	13	0	11,801,587	907,814
IV	949	392,807,419	413,917	892	373,923,116	419,196	25	7,074,466	282,979	13	0	11,809,837	908,449
V	952	409,358,204	429,998	892	389,367,715	436,511	28	7,846,024	280,215	13	0	12,144,466	934,190
VI ³	956	621,315,472	649,912	891	597,049,675	670,089	33	9,003,131	272,822	13	0	15,262,666	1,174,051
VII	954	407,723,897	427,384	890	387,459,299	435,348	33	9,003,131	272,822	13	0	11,261,466	866,267
VIII	953	402,997,335	422,872	890	381,965,849	429,175	35	9,303,404	265,812	13	0	11,728,082	902,160
IX	948	445,898,938	470,358	889	423,777,783	476,690	35	9,303,404	265,812	13	0	12,817,751	985,981
X ³	948	402,355,610	424,426	885	380,719,659	430,192	35	9,303,404	265,812	13	0	12,332,546	948,657
XI	949	400,602,620	422,131	885	379,280,533	428,566	36	9,594,005	266,500	13	0	11,728,082	902,160
XII	949	401,924,165	423,524	884	380,602,078	430,545	36	9,594,005	266,500	13	0	11,728,082	902,160
УКУПНО ⁴	11,392	5,057,800,000	5,326,043	10,679	4,818,197,115	5,414,109	348	94,653,177	3,021,526	156	0	144,949,707	11,149,977
ПРОСЕК	949	421,483,333	443,837	890	401,516,426	451,176	29	7,887,765	251,794	13	0	12,079,142	929,165

Напомене:

1. У датом прегледу, у одељку УКУПНО, за податак о броју запослених коришћен је податак на крају месеца
2. У одељку ПОСЛОВОДСТВО приказани су директор SMATSA доо, заменик директора, директори сектора, извршни директори и директор интерне ревизије
3. Укупна маса зарада у месецу јуну увећана је за износ регреса. Регрес се, у складу са Колективним уговором, исплаћује једнократно уз исплату зараде за месец јун. На повећање укупне масе зарада у јуну, јулу, августу и септембру утичу и исплате у складу са чл. 34. Колективног уговора SMATSA доо (ОУ/ДИР – 150/1, од 29. јануара 2018. године), као и исплате у мају и октобру у скалду са Чланом 1. Анекса II, Колективног уговора, који поразумева могућност увећања зарада контролорима летења због комплексности и сложености обављања послова у условима повећаног интензитета саобраћаја. Такође, на исплаћени износ у септембру месецу утичу исплате износа у висини 25% просечне нето зараде у SMATSA доо исплаћене у претходној календарској години на основу Члана 47. Колективног уговора SMATSA доо (ОУ/ДИР – 150/1, од 29. јануара 2018. године) имаоцима дозволе контролора летења ради очувања радне и здравствене способности.
4. Повећање масе зарада планирано је у складу са променом у квалификационој структури запослених у складу са Правилником о организацији и систематизацији послова и са одобреним средствима за зараде запослених од стране EUROCONTROL-а.
5. Средства за новозапослене су обезбеђена предлогом Финансијског плана за 2020. годину, а у табели је приказан њихов финансијски утицај у првом месецу када долазе у SMATSA доо.

Табела 21. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи – планирани пресек на месечном нивоу у 2020. години (износи у РСД)

Бр.	Опис	Јануар	Фебруар	Март	Април	Мај	Јун	Јул	Август	Септембар	Октобар	Новембар	Децембар	Укупно
1	Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	388,127,140	391,881,781	392,807,419	392,807,419	409,358,204	621,315,472	407,723,897	402,997,335	445,898,938	402,355,610	400,602,620	401,924,165	5,057,800,000.00
2	Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	57,856,091	58,518,675	58,682,023	58,682,023	58,797,756	69,554,592	58,971,322	59,016,363	59,016,363	59,016,363	59,059,953	58,828,476	716,000,000.00
3	Трошкови накнада по уговору о делу	4,187,579	4,349,901	4,236,286	4,322,655	4,358,581	4,081,139	4,160,145	4,083,426	4,028,057	4,055,165	4,055,165	4,081,901	50,000,000.00
4	Трошкови накнада по уговорима о привременим и повременим пословима и физичким лицима по основу осталих уговора	4,011,124	4,886,275	5,206,868	5,374,493	4,488,892	4,479,781	4,105,868	4,027,466	4,847,580	4,490,551	4,590,551	4,490,551	55,000,000.00
5	Трошкови накнаде члановима Надзорног одбора и Скупштине Друштва	2,913,390	2,967,485	2,896,307	2,887,017	2,990,158	10,979,705	3,005,539	2,922,843	3,240,037	2,923,967	2,923,967	11,349,586	52,000,000.00
6	Отпремнине	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	1,666,667	20,000,000.00
7	Солидарне помоћи	4,168,435	7,654,701	4,208,544	2,381,719	6,543,187	8,428,698	6,057,528	4,331,117	4,823,181	5,756,527	5,323,181	5,323,181	65,000,000.00
8	Трошкови превоза запослених-фактура добавл	3,996,489	4,017,519	4,332,535	4,078,217	4,066,511	3,938,031	3,964,732	3,928,358	3,937,747	4,014,388	3,864,732	3,860,743	48,000,000.00
9	Трошкови службених путовања	10,200,000	13,600,000	17,000,000	18,700,000	13,600,000	13,600,000	11,900,000	11,900,000	17,000,000	13,600,000	15,300,000	13,600,000	170,000,000.00
10	Добровољно пензијско осигурање	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	11,250,000	135,000,000.00
11	Додатно здравствено осигурање	13,975,813		17,050,273			16,955,873			17,618,042			4,400,000	70,000,000.00
12	Осигурање дозвола	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	3,500,000	42,000,000.00
УКУПНО 2020 ПЛАН		505,852,726	504,293,003	522,836,921	505,650,208	520,619,956	769,749,958	516,305,698	509,623,575	576,826,613	512,629,237	512,136,836	524,275,268	6,480,800,000

9.6 Прилог 6 – Накнаде чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва

Табела 22. Очекивана реализација накнада чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва у 2019. години (износи у РСД)¹

2019	Надзорни одбор					Скупштина друштва				УКУПНО НО и СД	
	број чланова	маса за накнаде НО-нето	брuto 1	Просечна накнада члана НО	Накнада председника НО	број чланова	маса за накнаде -нето	брuto 1	просечна накнада члана	УКУПНО НО и СД нето	УКУПНО НО и СД брuto 1
I	5	1,716,497	2,613,390	311,017	466,526					1,716,497	2,613,390
II	5	1,640,785	2,667,485	298,325	447,487					1,640,785	2,667,485
III	5	1,610,363	2,596,307	292,793	439,190					1,610,363	2,596,307
IV	5	1,709,085	2,587,017	310,743	466,114					1,709,085	2,587,017
V	5	1,780,203	2,690,158	323,673	485,510					1,780,203	2,690,158
VI	5	2,804,839	4,263,521	509,971	769,550	6	4,577,014	5,980,454	762,925	7,381,853	10,243,975
VII	5	1,760,640	2,705,539	320,116	480,174					1,760,640	2,705,539
VIII	5	1,728,992	2,622,843	314,362	476,236					1,728,992	2,622,843
IX	5	1,927,157	2,940,037	350,392	525,588					1,927,157	2,940,037
X	5	1,729,119	2,623,967	314,385	471,578					1,729,119	2,623,967
XI	5	1,710,715	3,148,761	320,000	430,715					1,710,715	3,148,761
XII	5	2,024,759	3,935,951	400,000	424,759	6	4,156,122	5,602,483	692,687	6,180,881	9,538,434
УКУПНО		22,143,154	35,394,975	4,065,778	5,883,428		8,733,136	11,582,937	1,455,612	30,876,290	46,977,912
ПРОСЕК		1,845,263	2,949,581	338,815	490,286		2,183,284	2,895,734	363,903	2,573,024	3,914,826

¹ * Трошкови накнада чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва одступају у табеларном прегледу од укупно обрачунатих и исплаћених накнада евидентираних на групи конта 526 за износ трошкова службених путовања (присуствовање седницама НО и СД)

Табела 23. Планиране накнаде чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва у 2020. години (износи у РСД)²

2020	Надзорни одбор					Скупштина друштва				УКУПНО НО и СД	
	број чланова	маса за накнаде НО-нето	брuto 1	Просечна накнада члана НО	Накнада председника НО	број чланова	маса за накнаде -нето	брuto 1	просечна накнада члана	УКУПНО НО и СД нето	УКУПНО НО и СД брuto 1
I	5	1,898,523	2,842,258	345,186	517,779					1,898,523	2,842,258
II	5	1,898,652	2,842,451	345,209	517,814					1,898,652	2,842,451
III	5	1,893,131	2,834,185	344,206	516,308					1,893,131	2,834,185
IV	5	1,897,120	2,840,158	344,931	517,396					1,897,120	2,840,158
V	5	1,970,825	2,950,500	358,332	537,498					1,970,825	2,950,500
VI	5	2,978,761	4,459,471	541,593	812,389	6	4,979,423	6,712,299	829,904	7,958,184	11,171,770
VII	5	1,958,841	2,932,560	356,153	534,229					1,958,841	2,932,560
VIII	5	1,938,165	2,901,605	352,394	528,590					1,938,165	2,901,605
IX	5	2,155,805	3,227,432	391,965	587,947					2,155,805	3,227,432
X	5	1,945,285	2,912,264	353,688	530,532					1,945,285	2,912,264
XI	5	1,934,769	2,896,521	351,776	527,664					1,934,769	2,896,521
XII	5	1,937,476	2,900,574	352,268	528,402	6	4,521,000	6,116,627	753,500	6,458,476	9,017,201
УКУПНО		24,407,353	36,539,980	4,437,701	6,656,551		9,500,423	12,828,926	1,583,404	33,907,776	49,368,906
ПРОСЕК		2,033,946	3,044,998	369,808	554,713		2,375,106	3,207,232	395,851	2,825,648	4,114,075

² * Трошкови накнада чланова Надзорног одбора и Скупштине Друштва одступају у табеларном прегледу од укупно обрачунатих и исплаћених накнада евидентираних на групи конта 526 за износ трошкова службених путовања (присуствовање седницама НО и СД)

(намерно остављена празна страна)